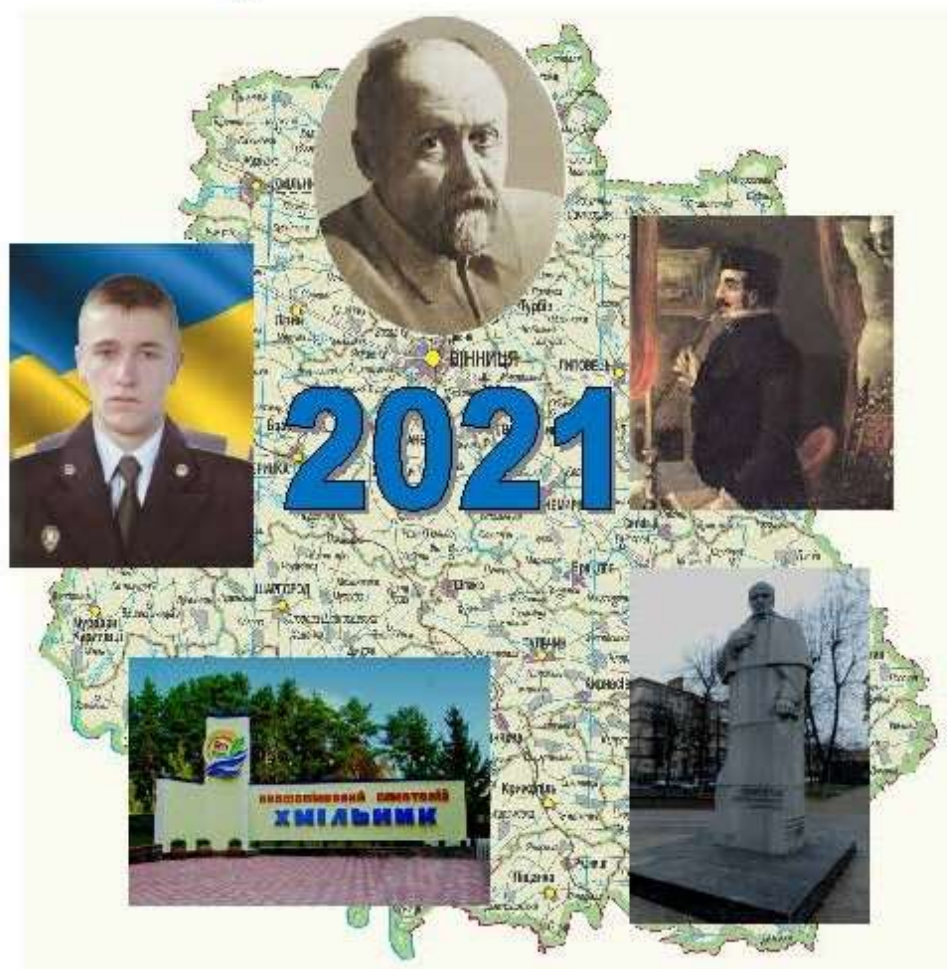

**Вінницький національний медичний університет
Ім. М. І. Пирогова
Наукова бібліотека**

Вінниччина медична - 2021
календар знаменних і пам'ятних дат

**Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова
Наукова бібліотека**

Вінниччина медична – 2021

Календар знаменних і пам'ятних дат

Вінниця, 2020

УДК 61(091)+908](477.44)(059)

В 48

Укладач: Юрчишина О. А., завідувач сектору краєзнавчих видань

Відповідальна за випуск: Кравчук Н. М., директор наукової бібліотеки

В 48 Вінниччина медична – 2021 : календар знаменних і пам’ятних дат / уклад. О. А. Юрчишина ; відп. за вип. Н. М. Кравчук. – Вінниця, 2020. – 152 с.

Видання містить матеріали про ювілярів і визначні дати медичної галузі Вінницького краю 2020 року. Інформація рекомендована науковцям, студентам, краєзнавцям, бібліотечним працівникам та всім, хто цікавиться історією медицини.

УДК 61(091)+908](477.44)(059)

ПЕРЕДМОВА

*Історія – це свідок часу,
учителька життя.
Цицерон*

Календар знаменних і пам'ятних дат присвячений ювілярам та визначним подіям 2021 року, які є історією медицини Вінницького краю. До видання увійшли біографічні статті про медиків, уродженців Вінниччини, і тих, хто своїм життєвим шляхом та працею, окремими епізодами своєї професійної діяльності пов'язані з краєм. Подана також інформація про фахівців суміжних галузей, чия діяльність певним чином сприяла розвитку медицини. Календар містить також інформацію про ювілеї лікувальних, оздоровчих та навчальних медичних закладів Вінниччини 2021 року з давнини до сьогодення; перелік Всесвітніх днів та професійних свят, пов'язаних з освітньою, медичною та фармацевтичною галузями; іменний покажчик ювілярів.

Інформація супроводжується бібліографічними джерелами та ілюстративними матеріалами, поезіями ювілярів та поетів Вінниччини.

Підготовці видання передувала копітка робота, календар на вичерпність не претендує. Пропозиції, доповнення та уточнення будуть прийняті з вдячністю. Видання стане в нагоді науковцям, студентам, бібліотечним працівникам та всім, хто цікавиться історією медицини рідного краю.

Січень

Центральний військовий клінічний санаторій «Хмельник»

*Фото з сайтів: <https://bit.ly/39KlZ7w>
<http://png-images.ru/el/>*

Десь поділася, зникла весна,
Відшуміло зелене літо.
Спить під кригою сіра земля,
І самотні гойдаються віти.
Все навколо зима каменить,
Так, чомусь це вона заспішила,
Запорошила снігом, все спить,
Навіть згадки тепла не лишила

Сергій Жученко

 05.01 – 85 років тому народився **Никла Тарас Денисович** (05.01.1936, с. Банилів Вижицького р-ну Чернівецької обл. – 06.06.2019, м. Київ), терапевт, доктор медичних наук (1984), професор (1988).

Закінчив з відзнакою Чернівецький державний медичний інститут (1960).

Впродовж 1988–2014 рр. – завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 2 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. Один із засновників бальнеологічного курорту в с. Брусниця на Буковині. Був ініціатором створення і багаторічним науковим керівником міського нефрологічного центру в Києві; тривалий час – заступником голови Державної наукової санаторно-курортної комісії з нефрології, головним терапевтом Української ради з управління курортами профспілок.

Напрямки наукових досліджень: нефрологія, кардіологія, гастроентерологія, ревматологія, ін. Автор понад 900 наукових праць, у т. ч. підручників, навчальних посібників і монографій; численних винаходів і раціоналізаторських пропозицій.

Заслужений діяч науки і техніки України. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки. Почесний академік Української медичної стоматологічної академії. Нагороджений численними міжнародними й вітчизняними відзнаками.

45 років тому (1976) відпочивав в санаторії «Сокілець» Немирівського р-ну Вінницької обл. Краса природи, кліматичні умови, місцеві пам'ятки історії та культури залишили в пам'яті науковця приємні спогади, які він відобразив у своїй книзі «Родом із Буковини: (мемуари)».

Література

1. Доктору медичних наук, професору Никулі Тарасу Денисовичу – 75 років // Український журнал нефрології та діалізу. – 2011. – № 1. – С. 59–60.
2. Никула Т. Д. Моє київське півстоліття : (мемуари) / Т. Д. Никула. – Київ : Задруга, 2015. – 424 с. : іл., фот. – Бібліогр.: с. 406–416.
3. Никула Т. Д. Родом із Буковини : (мемуари) / Т. Д. Никула. – Київ : Задруга, 2015. – 512 с. – Бібліогр.: с. 501–506. – Про перебування Т. Д. Никули на Вінниччині у санаторії «Сокілець». С. 381–384.
4. Никула Тарас Денисович // Довідник членів Української академії наук / за ред. О. Ф. Оніпка. – Київ, 2005. – С. 21.
5. Тарас Денисович Никула : (до 70-річчя від дня народж.) // Лікарська справа. Врачебное дело. – 2006. – № 1/2. – С. 119–120 ; Український журнал нефрології та діалізу. – 2006. – № 1. – С. 62.
6. Тарас Денисович Никула : (до 60-річчя від дня народж.) // Лікарська справа. Врачебное дело. – 1995. – № 7/8. – С. 188–189.

13.01 – 145 років тому народився **Гаккебуш Валентин Михайлович** (01(13).01.1876, м. Могилів Подільської губ., нині місто Могилів-Подільський Вінницької обл.; за ін. даними – 1881, містечко Немирів Подільської губернії, нині місто Вінницької обл. – 17.10.1931, м. Київ), відомий психіатр, доктор медицини, професор.

Закінчив Московський університет (1904).

Працював лікарем. Завідувач кафедри психіатрії Київського медичного інституту, один із організаторів психіатричної клініки і директор Психоневрологічного інституту в Києві, нині Інститут нейрохірургії АМНУ.

Розробляв питання законодавства про душевнохворих. Багато уваги приділяв організації психіатричної допомоги в УРСР, патронажу психічнохворих та трудової терапії. Вивчав атеросклероз судин головного мозку; нервово-психічні розлади, пов'язані з травмою; проблеми судової психіатрії та організації психіатричної допомоги. Описав симптомокомплекс психічних розладів (хвороба Гаккебуша-Гейсра-Геймановича). Був прихильником психотерапії психічних захворювань, особливо гіпнотерапії.

Опублікував перший посібник з психіатрії та нервових хвороб для фельдшерів. Один із засновників журналу «Современная психоневрология» (1924).

Похований у Києві на Лук'янівському цвинтарі.

Література

1. Гаккебуш Валентин Михайлович // Імена в медицині у відгомоні часу : календар / Нац. наук. мед. б-ка України ; уклад. І. С. Булах, Ю. Г. Віленський, Л. Є. Корнілова. – Київ, 2011. – С. 38.
2. Гаккебуш Валентин Михайлович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2GAXTlj> (дата звернення: 05.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
3. Гаккебуш Валентин Михайлович (1881–1931) // Психиатрия. – 2011. – № 2. – С. 61. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3ft5cr6>.
4. Полякова І. М. Гаккебуш Валентин Михайлович / І. М. Полякова // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 5 : Вод-Гн. – С. 315–316 : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2D55GXg>.

 15.01 – 60 років тому (15.01.1961) розпочав функціонувати **Центральний військовий клінічний санаторій «Хмільник».**

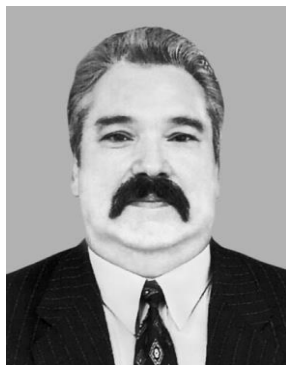

Основним лікувальним фактором санаторію є цілюща радонова вуглекисло-гідрокарбонатно-хлоридно-кальцієво-натрієва вода. Санаторій спеціалізується на лікуванні захворювань нервової та серцево-судинної систем, гінекологічних захворювань та хвороб опорно-рухового апарату, шкіри; хронічних захворювань органів дихання, печінки та жовчних шляхів, цукрового діабету першого та другого типу. Озеро, дендропарк, ліс, достатньо озоноване повітря створюють сприятливий лікувальний мікроклімат, що підвищує ефективність бальнеологічного лікування. Центр проводить реабілітаційне лікування військовослужбовців Збройних Сил України, у першу чергу – учасників бойових дій у відділенні медичної реабілітації, в т. ч. курс лікування дельфінотерапії та апітерапії.

Література

1. Військово-медичний клінічний центр Центрального регіону. – Вінниця : [Вид. Балюк І. Б.], [2016]. – 23 с. : кольор. іл.
2. Военный клинический санаторий «Хмельник» // Гольденберг Н. Я. Лечение, реабилитация, отдых на курорте Хмельник / Н. Я. Гольденберг. – Киев, 2000. – С. 37–40.
3. Центральний військовий клінічний санаторій «Хмільник» [Електронний ресурс] // Туроператор МІСТ-ТУР : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2PnZQT3> (дата звернення: 02.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
4. Центральний військовий клінічний санаторій «Хмільник» [Електронний ресурс] // Міністерство оборони України : [офіц. вебсайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3lWA0EY> (дата звернення: 02.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 19.01 – 65 років тому народився **Матасар Ігнат Тимофійович** (19.01.1956, с. Тирлівка Бершадського р-ну Вінницької обл.), гігієніст, доктор медичних наук (2001), професор (2010).

Закінчив Київський медичний інститут (1986). Відтоді працював в Українському НДІ харчування: з 1995 р. – завідувач лабораторії гігієни харчування, з 1998 р. – завідувач відділу гігієни та токсикології харчових продуктів; з 2003 р. – завідувач відділу гігієни харчування та безпеки їжі Національного наукового центру радіаційної медицини НАМНУ; водночас з 2004 р. – професор кафедри гігієни харчування Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. Нині – завідувач лабораторії Інституту експериментальної радіології державної установи «Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України». З 1986 р. брав участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

Наукові дослідження: стан харчування населення України, зокрема осіб, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС; профілактика йододєфіцитних захворювань серед населення України. Автор та співавтор понад 220 наукових праць.

Заслужений діяч науки і техніки України (2020).

Література

1. Галкіна С. Г. Матасар Ігнат Тимофійович / С. Г. Галкіна // Енциклопедія Сучасної України. – 2018. – Т. 19 : Малиш-Медицина. – С. 440–441 : портр. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3eMV1yH>.
5. Матасар Ігнат Тимофєевич [Електронний ресурс] // Йодированная соль : [офиц. сайт ООО «Консультац. науч.-произв. предприятие «Йод»]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3koXlxf> (дата звернення: 09.11.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 20.01 – 100 років тому народилася **Ярославська-Огієнко Марія Іванівна** (20.01.1921, с. Степанівка Теплицького р-ну Вінницької обл.), стоматологиня, громадська діячка.

Закінчила Уманську середню школу № 1 (1938).

Стоматологічну освіту здобувала у Київському стоматологічному інституті (з 1938 р.), в стоматологічному інституті університету в м. Баден (Швейцарія); на стоматологічному факультеті університету в м. Буенос-Айрес (Аргентина). Закінчила навчання в Коледжі дантистики університету в м. Нью-Йорк (1962).

Упродовж семи років провадила приватну стоматологічну практику в Буенос-Айресі. З 1962 р. – у Нью-Йорку. Членкиня професійно-громадської організації українських лікарів і лікарів-стоматологів «Українське лікарське товариство Північної Америки» в Нью-Йорку та американських дентистичних товариств. Надавала щедру благодійну допомогу на українські духовні та матеріальні потреби.

Література

1. Ярославська-Огієнко Марія // Лікарський збірник. – Львів ; Чикаго, 1996. – Т. 5 : Українські лікарі, кн. 2 : Лікарі діаспори та їх діяльність для рідного краю. – С. 336–337 : портр.

Лютий

**Меморіальна пам'ятна дошка
медику, бійцю батальйону «Айдар»
Станіславу Менюку в м. Гайсин**

*Фото з сайтів: <https://bit.ly/3i6lrw6>
<https://bit.ly/2R5KfIM>*

МИ – НАРОД!

У стремлінні подій і прогресу,
У бурхливих потоках віків
Ми дрібненькі свої інтереси
До важливих несе́м терезів.

Ми ж не зайти з далекого світу
І безслідно не зникнути нам.
Що по собі зумієм лишити
Нашим донькам у спадок, синам?

Чи у мови підрізані крила
І замулені душі пісень,
Чи мету, що здійнявши вітрила,
Вже прямує у завтрашній день?

Тож згуртуймося всі до одного:
Українці ж бо ми – не хохли!
Маєм землю і волю від Бога.
Ми – народ! Хай не скажуть: «Були...»

Наталія Погребняк

 01.02 – 155 років тому народився **Шулянський Юхим Федотович** (20.01(01.02).1866, с. Савчин Ямпільського повіту Подільської губернії, нині с. Савчине Крижопільського р-ну Вінницької обл. – 25.09(06.10).1896, м. Перм, Російська імперія), лікар.

Закінчив Подільську духовну семінарію, у 1884 р. вступив на медичний факультет Казанського університету, який закінчив у 1889 р., отримавши ступінь лікаря й звання повітового лікаря. Працював ординатором Кам'янець-Подільської губернської лікарні.

У 1890 р. у Московському університеті успішно склав іспит на ступінь доктора медицини. Результатом праці в лабораторії вітчизняного терапевта, професора Ю. Т. Чудновського стала його дисертація «К вопросу о влиянии кормления молодых животных бугорчатым мясом. Экспериментально-патологическое исследование» (1892). В останні роки свого життя був лікарем притулку для душевнохворих у м. Перм.

Напрямки наукової діяльності: лікування хронічних психозів, ін.

Література

1. Пермь 1896 год [Електронний ресурс] : [пішов із життя лікар притулку для душевнохворих Ю. Ф. Шулянський] // История земли Пермской : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/34csAa1> (дата звернення: 19.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Шулянскій Е. Θ. Къ вопросу о вліяніи кормленія молодыхъ животныхъ бугорчатымъ мясомъ. Экспериментально-патологическое изслѣдованіе : дис. на степень д-ра медицины лѣкаря Ефима Ѳедотова Шулянскаго : изъ клинической лабораторіи Проф. Ю. Т. Чудновскаго / Е. Θ. Шулянскій ; цензор: Ю. Т. Чудновскій, В. Е. Воронцовъ, Θ. К. Гейслеръ. – С.-Петербургъ : Тип. Дома Призрѣнія Малолѣтнихъ Бѣдныхъ. Лиговка, д. № 26, 1892. – 39 с. ; 24х16х0,4. – (Серія диссертаций, допущенныхъ къ защитѣ въ Императорской Военно-Медицинской Академіи въ 1891–92 г. ; № 69).

🚩 **21.01 – 165 років** тому народився **Демченко Іван Олександрович** (21.01(02.02).1856, с. Росоша, нині Липовецького р-ну Вінницької обл. – ?), лікар, етнограф.

Закінчив медичний факультет Київського університету Св. Володимира у 1883 р. і одержав звання «лікаря».

Навчаючись в університеті, брав участь у студентських заворушеннях, за що в березні 1878 р. згідно з розпорядженням київського генерал-губернатора його вислали з Києва в с. Росошу Липовецького повіту, де перебував під гласним наглядом.

Працював у Липовецькому повіті залізничним лікарем, лікарем у Липовці (1884-1890), Монастирищі (нині Черкаської обл.; 1890-1902), Іллінцях (нині Вінницької обл.; 1903-1909).

У 1903 р. брав участь у відкритті пам'ятника Іванові Котляревському в Полтаві. Записав у Монастирищі та підготував того самого року до друку в Іллінцях «Українське весілля з голосами». Ця праця побачила світ 1905 р. в Одесі, була перевидана 1908 р. і 1911 р. Запис відзначається повнотою та цілісністю, містить 277 текстів весільних пісень (з нотами), проілюстровані художником А. Ждахою. Опубліковано також за назвою «Весілля в містечку Монастирище Липовецького повіту Київської губернії» (Кн. 1; Київ, 1970).

Література

1. Демченко Иван Александрович [Електронний ресурс] // Сайт Бориса Тристанова. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/39VzOjF> (дата звернення: 02.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Демченко Іван // Мала українська музична енциклопедія / опрацював О. Залеський. – Мюнхен : Дніпрова хвиля, 1971. – С. 34.

3. Демченко Іван // Медицина в Україні : біобібліогр. словник. – Київ, 2005. – Вип. 2. Друга половина XIX століття. Літери А–К. – С. 345. – (Медична біографістика).
4. Подолинний, А. М. Демченко Іван / А. М. Подолинний // З-над Божої ріки : літ. біобібліогр. слов. Вінниччини / заг. ред., упоряд. А. М. Подолинний. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Вінниця, 2001. – С. 97–98. – Бібліогр.: в кінці ст.
5. Подолинний А. М. Демченко Іван Олександрович / А. М. Подолинний // Вінниччина фольклорна : довідник / уклад.: А. М. Подолинний, Т. О. Цвігун. – Вінниця : Книга-Вега, 2004. – С. 24 : фот.
6. Подолинний А. М. Демченко Іван Олександрович / А. М. Подолинний // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2007. – Т. 7 : Г–Ді. – С. 359. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2Z3EuQa>.

 09.02 – 30 років тому народився **Менюк Станіслав Петрович** (09.02.1991, м. Гайсин Вінницької обл. – 27.07.2014, м. Лутугине, за ін. даними – смт Георгіївка Лутугинського району Луганської обл.), санітарний інструктор 24-го батальйону територіальної оборони «Айдар» Збройних Сил України.

Закінчив Гайсинський медичний коледж за фахом «Лікувальна справа» (2011).

Працював масажистом у Москві (2012–2013). У 2013 р. став чемпіоном Вінницької області з армрестлінгу. Активний учасник вінницького майдану (2013–2014) та Революції гідності (перебував на Майдані Незалежності у м. Київ 2014 р.).

13 липня 2014 р. вступив добровольцем до 24-го батальйону територіальної оборони «Айдар» Збройних Сил

України (польова пошта В0624). Учасник Операції об'єднаних сил (ООС), загинув під час бою.

Похований у м. Гайсин. Посмертно нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (2015) та нагрудним знаком «За оборону Луганського аеропорту».

14 жовтня 2014 р. в м. Гайсин на фасаді школи-ліцею, в якій навчався С. Менюк, було відкрито меморіальну дошку на честь героя.

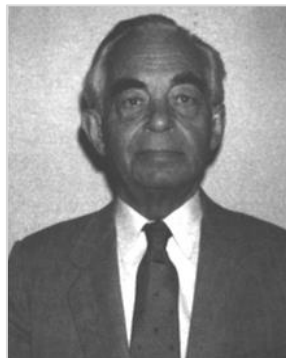
Література

1. Гасюк В. «Наче спалах зорі на світанні...» : [гайсинчани вшанували пам'ять добровольця штурм. батальйону «Айдар» С. Менюка] / В. Гасюк // Вінниччина. – 2014. – 22 жовт. – С. 1, 3 : фот. – (Спец. вип. газ. «П'ятниця»).
2. Менюк Станіслав Петрович [Електронний ресурс] // Український меморіал : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3fo4nQ0> (дата звернення: 02.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
3. Менюк Станіслав Петрович [Електронний ресурс] // Книга пам'яті полеглих за Україну : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3jRW3uK> (дата звернення: 02.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
4. Остапенко Н. Життя – мов спалах... : [на війні загинув С. П. Менюк, уродженець м. Гайсин] / Н. Остапенко // Гайсинський вісник. – 2016. – 11 лют.
5. Шевчук Л. Любити свою землю : [на фасаді Гайсин. мед. коледжу відкрито мемор. дошку С. Менюку] / Л. Шевчук // Трибуна праці. – 2015. – 3 верес.

 10.02 – 105 років тому народився **Сочинський Ростислав** (10.02.1916, м. Вінниця – 17.09.1985, США), визначний лікар, громадський діяч, журналіст.

Медичну освіту розпочав здобувати у Варшавському університеті, закінчив Берлінський університет.

У 1942 р. був заарештований за приналежність до ОУН, перебував у концентраційному таборі Саксенгаузені у Німеччині. Надавав медичну допомогу іншим в'язням, врятувавши багато життів. Після війни працював лікарем у таборах Ді-Пі (переміщених осіб) в Німеччині. У 1950 р. переїхав до США, де відкрив приватну практику в м. Нью-Йорк. Упродовж 1961-1963 рр. був президентом Українського Лікарського Товариства Північної Америки. Співредактор журналу «Лікарський вісник» та ін. лікарських видань, автор численних медико-популярних статей та есе. Член Спілки українських журналістів Америки.

Література

1. Д-р Ростислав Сочинський (1916–1985) // Пропам'ятна книга з нагоди 40-ліття УЛТПА (Чикагський період 1975-1990). – Чикаго, 1990. – С. 167–168 : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/33imZ1z>.
2. Д-р Ростислав Сочинський (1916–1985) // Матеріали до історії української медицини / уклад. М. Семчишин. Т. 2. – Чикаго, 1988. – С. 168–169.
3. Сочинський Ростислав // Лікарський збірник = Medical collection : founded by Eugene Osarkevych in 1898 : засн. Євгеном Озаркевичем у 1898 р. / Наук. т-во ім. Т. Г. Шевченка у Львові. – Львів, 1991. – Т. 1. – С. 204–205: портр. – (Нова серія = New series).
4. Сочинський Ростислав // Пундій П. Українські лікарі : біобібліогр. довід. / П. Пундій. – Львів ; Чикаго, 1994. – Кн. 1. Естафета поколінь національного відродження. – С. 219–220.

 19.02 – 100 років тому народився **Гроссман Григорій Ісакович** (19.02.1921, м. Вінниця – 25.07.2001, м. Челябінськ, РФ), організатор охорони здоров'я, кандидат медичних наук.

Закінчив Горьковський медичний інститут (1952) і отримав направлення в Алтайський край.

Працював хірургом районної лікарні, головним лікарем Алтайської крайової лікарні. У 1958 р. захистив кандидатську дисертацію. Упродовж 1964-1967 рр. – заступник головного лікаря Челябінської обласної клінічної лікарні; головний лікар медичної санітарної частини Челябінського електрометалургійного комбінату (1967-1969), головний лікар Челябінської обласної клінічної лікарні № 1 (1969-1993). Під його керівництвом в обласній лікарні була значно розширена лікувально-діагностична база лікарні; введені в експлуатацію 5-поверхові адміністративний, лікувальний, терапевтичний і 7-поверхові хірургічний і діагностичний корпуси, новий харчоблок, гуртожиток для медсестер на 200 місць, три житлових будинки на 300 квартир. В лікарні з його ініціативи було відкрито вечірнє відділення медичного училища з метою забезпечення лікувального закладу середнім та молодшим медичним персоналом; відкрито обласний діагностичний центр, оснащений найсучаснішим на той час обладнанням, створена унікальна локальна комп'ютерна мережа з набором програм для лікарів-діагностів. У 1993 р. очолив обласний діагностичний центр. Автор 25 наукових праць.

Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами Вітчизняної війни II ступеня (1985), Трудового Червоного Прапора (1971), Жовтневої Революції (1976), «Знак Пошани» (1961). Заслужений лікар РРФСР (1980). На честь шанованого лікаря у м. Челябінськ встановлена меморіальна дошка.

Література

1. Доктор, который обогнал время [Електронний ресурс] // Вечерний Челябинск : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3guRK6B> (дата звернення: 16.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Гроссман Григорий Исаакович [Електронний ресурс] // Медицинский некрополь : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3h2jT5H> (дата звернення: 16.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
3. Гроссман Григорий Исаакович [Електронний ресурс] // Necropolural : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3lQ9xsJ> (дата звернення: 06.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 21.02 – 120 років тому народилася **Веркентін Вікторія-Марія** (21.02.1901, с. Корделівка, нині Калинівського р-ну Вінницької обл. – 02.02.1944, табір Аушвіц-Біркенау, Польща), польська лікарка, науковиця, перша жінка-радіолог у відродженій Польщі після 1918 р.

В селі Корделівка на Вінниччині на цукровому заводі працював директором її батько, етнічний німець Оттон Веркентін. У Корделівці сім'я мешкала до 1909 р., згодом переїхала до Києва, де Оттон Веркентін отримав посаду директора банку.

У Києві Марія навчалася в гімназії Святої Катерини для дівчат лютеранського віросповідання, на будівельному факультеті Київського політехнічного інституту, але залишила його й вступила до медичного інституту. Революційні часи були складними і непевними для родини Веркентінів, тому в липні 1921 р. сім'я нелегально перетнула польський кордон і оселилася

у Варшаві. Марія продовжила навчання на медичному факультеті Варшавського університету.

У 1925 р. отримала диплом лікаря та проходила стажування у професора Вітольда Завадовського у відділенні радіології Уяздовського шпиталю у Варшаві. Стажувалася також у Відні у фахівця зі світовим ім'ям Гвідо Хольцкнехта, який вважав Марію найкращою серед його учнів. Радіологія була на той час молодою спеціальністю. Марія активно навчалася, розширювала свої знання, утвердилася на цій царині: стажувалася у Берліні та Лондоні, брала участь у міжнародних з'їздах і конференціях, зокрема, у Парижі (1931), Стокгольмі й Цюріху (1934), Чикаго (1937). Успішно це робити їй допомагало знання англійської, німецької, французької, польської та російської мов. Марія викладала на багатьох курсах з радіології.

У 30-х роках 20 ст. Марія Веркентін була визнаною радіологинею, членкинею багатьох товариств: Варшавського Лікарського; очолювала правління Польського Радіологічного, завідувала його Варшавським відділенням; однією з ініціаторів створення польського Товариства наукових досліджень з туберкульозу, нині – Польське Респіраторне товариство. У свій час Марія Веркентін – одна з найкращих і найбільш відомих радіодіагностів у світі. Автор понад 30 наукових праць, кожна з яких – наукова перлина.

Під час нацистської окупації Польщі Марія Веркентін допомагала лікарям-євреям, організовувала допомогу лікарями для єврейського гетто, допомагала лікувати поранених військових Армії Крайової. 9 вересня, під час покладання квітів на символічну могилу замордованого німцями підхорунжого Анджея Завадовського, Марію Веркентін було заарештовано. Згодом її відправили в концентраційний табір Аушвіц-Біркенау, більше відомий як Освенцім. У таборі вона приховала свою спеціальність, оскільки знала, що лікарями СС проводилися

досліди щодо стерилізації людей за допомогою рентгенівських променів. Працювала медсестрою в амбулаторії, водночас допомагала в'язням: вигадувала для них різні хвороби, аби ті мали хоч якийсь перепочинок від виснажливих робіт. Висипний тиф, на який захворіла Марія у таборі, викликав серйозні ускладнення. Знаючи до яких наслідків це може призвести, вирішила свою долю: кинулася в бік огорожі з колючого дроту під напругою. Це помітив вартовий і, не зважаючи на крики подруг не стріляти, відкрив вогонь.

Після Другої світової війни Марію Веркентін було посмертно нагороджено Офіцерським Хрестом Ордена Відродження Польщі. Її іменем названо відділення радіології Вольської лікарні, де вона працювала до війни, зал в Інституті радіології Медичної академії у Польщі.

Символічна могила Вікторії-Марії Веркентін знаходиться на лютеранському цвинтарі у Варшаві. У 2011 р. в Польщі були проведені численні пам'ятні заходи з нагоди 110-річчя від дня її народження.

7 листопада 2014 р. в селі Корделівка Калинівського району на Вінниччині відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки на честь уродженки села Марії Веркентін. На території Корделівки збереглися старі будинки цукрового заводу. На одному із них ще можна розгледіти рік побудови – 1889. За словами старожилів, в одному із них могла мешкати на той час сім'я директора заводу Оттона Веркентіна – батька славетної землячки.

Література

1. Ave Марія! : у Корделівці народилася відома польська лікарка-радіолог Марія Веркентін, чиє життя обірвалося у концентраційному таборі Освенцім // Прапор перемоги. – 2014. – 14 черв. : фот.
2. Збережена пам'ять : [у с. Корделівці на Вінниччині відкрито мемор. дошку на честь відомої польської лікарки-радіолога М. Веркентін] // Прапор перемоги. – 2014. – 14 листоп. : фот.

3. Круліковскі К. Марія Веркентін. Лікар. Вчений. Громадянин (іст.-біогр. дослідж.) / К. Круліковскі // Історія медичної науки, практики та освіти : зб. статей та тез наук.-практ. конф., 26–27 квіт. 2018 р., м. Київ. – Київ, 2018. – С. 187–191. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3bf7tUW>.
4. Круліковскі К. Марія Веркентін. Лікар. Вчений. Громадянин : (іст.-бібліогр. дослідж. Досвід. Перспективи співпраці) / К. Круліковскі // Бібліотечні цінності в епоху сучасних інформаційних технологій : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Чернівці, 14–15 трав. 2015 р. : до 85-річчя Нац. наук. мед. б-ки України та 70-ї річниці б-ки Буковин. держ. мед. ун-ту. – Київ, 2015. – С. 35–37.
5. Ciesielska M. Doktor Wiktoria Maria Werkenthin – więźniarka KL Auschwitz-Birkenau numer 64514 / M. Ciesielska // Pneumonologia i Alergologia Polska. – 2012. – Т. 80, № 1. – S. 87–90.

 26.02 – 100 років тому народилася **Яковенко (в дівочтві Нужная) Євгенія Євlampіївна** (26.02.1921, м. Омськ – ?), медикiня, військова фельдшерка, лейтенантка медичної служби.

У 1922 р. з родиною переїхала на батьківщину батька, в с. Стражгород Теплицького р-ну на Вінниччині.

Упродовж 1937-1939 рр. навчалася у Гайсинському медичному училищі (нині Гайсинський медичний коледж).

Працювала за фахом у м. Сланці Ленінградської обл. Учасниця Другої світової війни. Призвана до Червоної армії 25 липня 1941 р. Сталінським районним військкоматом, м. Ленінград. Служила фельдшеркою у складі 552-го стрілецького полку 191-ї дивізії; 545-го стрілецького полку 198-ї стрілецької дивізії; 810-го стрілецького полку 394-ї стрілецької дивізії.

Учасниця оборони Ленінграда і Кавказу. Брала участь в Яссько-Кишинівській операції. Демобілізувалася в листопаді 1945 р. Лейтенантка медичної служби.

Повоєнна доля достеменно невідома: працювала за фахом та виховала з чоловіком п'ятеро дітей.

Нагороджена орденом Вітчизняної війни І ступеня (1987), медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Література

1. Нужная Евгения Евлампьевна [Електронний ресурс] // Память народа : электрон. банк документов «Подвиг народа в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.» : [офіц. сайт М-ва оборони РФ]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2QK72tA> (дата звернення: 01.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Нужная (Яковенко) Евгения Евлампьевна [Електронний ресурс] : [бесіда з учасницею Другої світової війни Є. Є. Яковенко (Нужною)] / Е. Е. Нужная (Яковенко) ; інтерв'ю и лит. обработка Н. Чобану // Я помню : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3hP3TEN> (дата звернення: 01.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

75 років тому (лютий, 1946)

згідно з Постановою Ради народних комісарів СРСР «Про покращення медичного обслуговування інвалідів Вітчизняної війни» від 29.08.1945 р. засновано **Вінницький обласний клінічний госпіталь**

для інвалідів Великої Вітчизняної війни (нині КНП «Вінницький обласний клінічний госпіталь ветеранів війни Вінницької обласної Ради»).

Заклад було створено на базі евакуаційного шпиталю № 5965, що розміщувався в лікувальному корпусі Вінницької обласної психіатричної лікарні ім. акад. О. І. Ющенка. У 1983 р. госпіталь розташувався в спеціально побудованому 4-поверховому лікувальному корпусі. У 2001 р. було закінчено будівництво реабілітаційного корпусу госпіталю з харчоблоком, їдальнею та конференц-залою на 250 місць. Вінницький обласний клінічний госпіталь ветеранів війни визнано найкращим закладом для ветеранів війни в Україні, про що свідчить Рішення спільного пленуму Ради організації ветеранів України та засідання колегії Міністерства охорони здоров'я України від 18.11.2010 р. «Про стан і заходи поліпшення медичного обслуговування та медикаментозного забезпечення ветеранів війни, праці, військової служби, інших силових структур, дітей війни, пенсіонерів, громадян похилого віку та жертв нацистських переслідувань в Україні».

Література

1. Бойко В. Госпіталь готується до ювілею : [про Вінниц. обл. клін. госпіталь для ветеранів війни] / В. Бойко // Вінниччина. – 2016. – 10 лют. – С. 9 : фот.
2. Вінницький обласний клінічний госпіталь ветеранів війни / Вінниц. обл. держ. адмін., Вінниц. обл. Рада, Департамент охорони здоров'я Вінниц. облдержадмін. – Вінниця : Твори, 2018. – 48 с. : портр., кольор. фот.
3. Вінницький обласний клінічний госпіталь для інвалідів Великої Вітчизняної війни // Вінницька обласна організація інвалідів Великої Вітчизняної війни та Збройних Сил України : нариси історії, пам'ятні імена : до 65-річчя Перемоги над фашист. загарбниками / упоряд. В. В. Кольчак. – Вінниця, 2010. – С. 181–183.
4. Історія закладу [Електронний ресурс] // КНП «Вінницький обласний клінічний госпіталь ветеранів війни Вінницької обласної Ради» : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3gvLoUe> (дата звернення: 25.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

5. Ковтонюк І. «Він зціляє людину і знищує хворобу її...» : Вінницький госпіталь ветеранів війни відзначив знаменну дату – 70-річчя від дня заснування / І. Ковтонюк ; фот. І. Кагарлицький // Вінницька газета. – 2016. – 4 берез. (№ 20). – С. 7.
6. Сегеда Ю. Госпіталь-ювіляр приймав дарунки : 70-річчя з дня заснування відзначив Вінницький обласний клінічний госпіталь ветеранів війни / Ю. Сегеда // Вінниччина. – 2016. – 2 берез. – С. 3 : фот.

100 років тому (лютий, 1921)

у м. Вінниці на вулиці Першотравневій (нині вул. Магістратська) в пристосованому приміщенні розпочав функціонувати **шкірно-венерологічний диспансер**, нині комунальне некомерційне підприємство «Вінницький обласний клінічний шкірно-венерологічний центр Вінницької обласної ради».

Заклад надає амбулаторну вторинну (спеціалізовану) та третинну (високоспеціалізовану) дерматовенерологічну допомогу дорослому та дитячому населенню.

Література

1. Бельц С. Є. Історія створення та розвитку Вінницького обласного клінічного шкірно-венерологічного диспансеру / С. Є. Бельц // Журнал дерматовенерології та косметології ім. М. О. Торсуєва. – 2013. – № 1/2. – С. 7–10. – Електрон. – Режим доступу: <https://bit.ly/33cpWiL>.
2. Історія центру [Електронний ресурс] // Вінницький обласний клінічний шкірно-венерологічний центр : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Вінниця, 2020–. – Режим доступу: <https://bit.ly/3btr4SH> (дата звернення: 04.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

Березень

ПрАТ «Обласна стоматологічна поліклініка» у м. Вінниця

*Фото з сайтів: <https://bit.ly/32WsGjO>
<https://bit.ly/33979o6>*

СТРІЧАЙМО ВЕСНУ

У вінку з рожевого інею,
Наче з пір'ячка снігурів,
Зустрічає весну із вирію
Україночка-вишня з гаїв
Зупинилась обабіч поля,
Задивилася в далину.
Підійшла ще й гінка тополя,
Теж очікує на весну.
А схід сонця – стигла калина
Над морозивом сніговим.
Скоро, скоро весна прилине
Весна-веснонька – диво з див!

Олександра Бурбело

 01.03 – 70 років тому народився **Люля Ігор Іванович** (01.03.1951, м. Вінниця), організатор охорони здоров'я, стоматолог вищої кваліфікаційної категорії.

Закінчив Вінницьку середню школу № 6, стоматологічний факультет Київського медичного інституту (1973).

Працював стоматологом у Вінницькій міській стоматологічній поліклініці (1975-1979), завідувачем стоматологічного відділення 2-ї міської лікарні (1979-1981). З 1981 р. – головний лікар обласної стоматологічної поліклініки (нині ПрАТ «Обласна стоматологічна поліклініка»). Доклав багато зусиль для того, щоб лікування в очолюваному ним закладі відповідало світовим стандартам.

Нині акціонерне товариство «Обласна стоматологічна поліклініка» – провідний стоматологічний заклад для надання висококваліфікованої спеціалізованої амбулаторно-поліклінічної допомоги населенню Вінницької області, база післядипломного навчання стоматологів у очній та заочній інтернатурі, стажування на робочому місці лікарів стоматологічного профілю області.

Автор низки наукових праць в провідних медичних часописах.

Заслужений лікар України. Головний стоматолог Вінницької області, член правління Асоціації стоматологів України, голова обласного осередку Асоціації стоматологів України.

Нагороджений найвищою нагородою Товариства Червоного Хреста України «Почесна відзнака» за значний особистий внесок у соціально-економічний, науковий та культурний розвиток України; за вагомі трудові здобутки та активну громадську діяльність – орденом «За заслуги» III ступеня (2005) та низкою інших відзнак.

Література

1. Голяченко О. Ігор Люля / О. Голяченко // Лікарі Вінниччини / О. М. Голяченко. – Тернопіль, 1999. – С. 121–124.
2. Коли людина в центрі уваги : [інтерв'ю з голов. стоматологом упр. охорони здоров'я Вінниц. облдержадмін. І. І. Люлею] / І. І. Люля // Медицина Вінниччини. – 2004. – Черв. (№ 6). – С. 3.
3. Люля І. І. Коли людина в центрі уваги : [бесіда з голов. стоматологом упр. охорони здоров'я Вінниц. облдержадмін. І. І. Люлею] / І. І. Люля // Медицина Вінниччини. – 2004. – Черв. (№ 6). – С. 3.
4. Люля І. І. «Робіть людям добро, і добро повернеться до вас» : [голов. лікар ПрАТ «Обл. стоматол. поліклініка» про себе та роботу стомат. служби у Вінниці] / І. І. Люля // Вінниччина. – 2006. – 21 берез. : фот.
5. Люля Ігор Іванович [Електронний ресурс] // ТОВ «Видавництво Логос Україна» : [офіц. сайт]. – Електрон. текст. дані. – Вінниця, 2020 –. – Режим доступу: <https://bit.ly/3gJkZU5> (дата звернення: 10.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
6. Сердечно вітаємо! Ігорю Івановичу Люля – 55! // Медицина Вінниччини. – 2006. – № 2. – С. 1.

Квітень

Могилів-Подільський медичний коледж

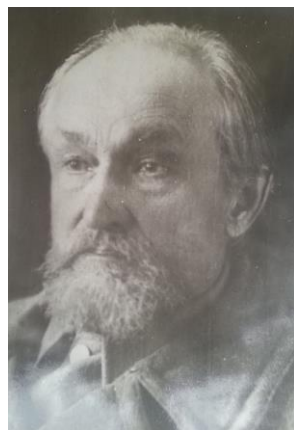
Фото з сайтів: <https://bit.ly/3h8RZ7E>
<https://bit.ly/3bB2FdW>

КВІТЕНЬ

Котики вербові,
пташка голосна...
Повен світ любові,
бо – весна.
Бо неділя вербна,
сонечка ярінь;
бо вділив Бог щедро
воскресінь.
Тож змагай і віруй,
серце розпогодь –
нашу Україну
береже Господь.

Наталка Поклад

🚩 **10.04 – 155 років** тому народився **Дарашкевич (Дорошкевич) Леон Людвігович** (10.04.1866 за ін. даними (12(24).04.1866, м. Грива, нині м. Грива в складі м. Даугавпілс, за ін. даними – м. Субате Ілуктського повіту Курляндської губернії Російської імперії, нині місто в Латвії – 02.02.1931, м. Вінниця), видатний психіатр, доктор медичних наук (1892).

Закінчив медичний факультет Дерптського університету (1889). З 1 січня 1890 р. працював на посаді асистента клініки психічних та нервових хвороб того самого університету. Учень відомого німецького вченого-психіатра Еміля Крепеліна. Впродовж 1892-1894 рр. працював молодшим лікарем у психіатричній лікарні м. Риги; з 1 березня 1894 р. – у м. Орел штатним головним лікарем психіатричної лікарні Орловського губернського земства. З 1895 р. був начальником психіатричної колонії в с. Бурашево Тверської губернії. З 31 жовтня 1898 р. працював у Вінницькій окружній психіатричній лікарні: спочатку на посаді молодшого ординатора, у 1909 р. – старшого ординатора, згодом – призначений завідувачем медичної частини. У 1915 р. безуспішно претендував на посаду директора психіатричної лікарні у м. Томськ. У 1928 р. Леона Людвіговича обрали заступником головного лікаря, а з 1929 р. – головним лікарем Вінницької психіатричної лікарні. Особливу увагу приділяв трудовій терапії. З 1905 р. за сумісництвом очолював сільське господарство психіатричної лікарні. Старовинний парк, що розкинувся навколо лікарняних корпусів, був посаджений хворими за особистим планом та під керівництвом Л. Дарашкевича. Саме тоді був закладений фруктовий сад, який, на жаль, до сьогодні не зберігся.

У 1911 р. брав участь у підготовці лікарні до гігієнічної виставки в Дрездені, де Вінницька психіатрична лікарня була нагороджена Почесним дипломом. З метою вивчення проблеми організації трудової терапії душевнохворих у 1922 р. перебував у наукових відрядженнях в Австрії, Німеччині та Бельгії. Перед від'їздом, всього за два тижні вивчив есперанто. Його активна громадська й лікарська позиція сприяли тому, що Вінницька психіатрична лікарня стала взірцевою серед лікувальних установ такого типу. Тут він пропрацював 33 роки, до самої смерті. Похований на території Вінницької психіатричної лікарні.

Література

1. Бойно-Родзевич Г. Г. Л. Л. Дарашкевич : [некролог] / Г. Г. Бойно-Родзевич // Современная психоневрология. – 1931. – № 1. – С. 148.
2. Врачи Винниччины и развитие челюстно-лицевой хирургии. Прошлое и настоящее : сб. посвящен 200-летию со дня рожд. Н. И. Пирогова (1810–2010) и 50-летию отд-ния челюст.-лицевой хирургии (1960–2010) / [авт.: С. М. Шувалов, Н. Н. Древа]. – Винница, 2010. – 56 с. – Про Л. Л. Дарашкевича. С. 12–13.
3. Ключко В. Л. Вінницька психоневрологічна лікарня ім. акад. О. І. Ющенка, 1897–1997 : (іст. нарис) / В. Л. Ключко. – Вінниця : Віноблдрукарня, 1997. – 136 с. : іл. – Про Л. Л. Дарашкевича. С. 19–20, 23, 105, 107.
4. Маєвська Л. В. Книжкові пам'ятки з історії медицини : [згадується про Л. Л. Дарашкевича] / Л. В. Маєвська // Подільський книжник : альманах. – Вінниця, 2011. – Вип. 3. – С. 104–109.
5. Подолинний А. М. Дорошкевич Леон Людвигович / А. М. Подолинний // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2008. – Т. 8 : Дл-Дя. – С. 344. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/34aA2CI>.
6. Album Academicum der Kaiserlichhen Universität Dorpat / ed.: A. Hasselblatt, G. Otto. – Dorpat : Verlag von C. Mattiesen, 1889. – 1007 с. – Про Л. Л. Дарашкевича. С. 827. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2HBpL5U>.

7. Leon Daraszkievicz [Електронний ресурс] // Wikipedia : wolna encyclopedia : [вебсайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2HByrJA> (дата звернення: 11.02.2020), вільний. – Назва з екрана.
8. Marcinowski F. Leon Daraszkievicz i jego monografia o hebefrenii = Leon Daraszkievicz and his monograph on hebephrenia / F. Marcinowski // Psychiatria Polska. – 2012. – Т. 46, № 1. – S. 123–131. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/37G7OOa>.

 12.04 – 105 років тому народилася **Аксельрод Лідія Борисівна** (30.03(12.04).1916, м. Гайсин, нині Вінницької обл. – ?), лікарка, фтизіатриня, докторка медичних наук (1965).

Закінчила Одеський медичний інститут (1937).

Працювала науковим співробітником Одеського НДІ туберкульозу (1937-1941).

Під час Другої світової війни – військова лікарка. Після демобілізації – завідувачка патолофізіологічної лабораторії Одеського НДІ туберкульозу (1947-1964); завідувачка кабінету функціональної діагностики Одеської обласної туберкульозної клініки (1964); керівниця групи Центральної науково-дослідної лабораторії Одеського медичного інституту (1965-1987). З 1988 р. – на заслуженому відпочинку.

Наукові дослідження присвячені вивченню функціональних змін на різних етапах захворювання на туберкульоз.

Нагороджена Орденом Червоної Зірки (1945), медалями «За оборону Сталінграда» (1943), «За бойові заслуги» (1944), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.», ін. державними нагородами.

Література

1. Аксельрод Лидия Борисовна [Електронний ресурс] // Память народа : электрон. банк документов «Подвиг народа в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг» : [офіц. сайт М-ва оборони РФ]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3kdxmZa> (дата звернення: 09.11.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Білявський О. І. Аксельрод Лідія Борисівна / О. І. Білявський, І. І. Ільїн, М. Г. Скосогоренко // Енциклопедія Сучасної України. - Київ, 2001. – Т. 1: А-С. 306. – Електрон. – Режим доступу: <https://bit.ly/36i6faD> (дата звернення: 09.11.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 19.04 – 95 років тому народився **Косенко Анатолій Федорович** (19.04.1926, м. Гайсин, нині Вінницької обл. – 08.11.2010, м. Київ), фізіолог, доктор біологічних наук (1972), професор (1974).

Закінчив Київський медичний інститут (1952), де й працював з 1956 р.: з 1963 р. – заступник директора, з 1971 р. – директор, з 1979 р. – завідувач відділу регуляції травлення, з 1991 р. – провідний науковий співробітник НДІ фізіології, з 1996 р. – завідувач науково-дослідної навчальної лабораторії з педагогічного та медико-біологічного забезпечення кафедри фізичного виховання та спорту, впродовж 2007–2010 рр. – професор кафедри біохімії. Відповідальний редактор збірки «Проблеми фізіології гіпоталамуса» (1960–1990).

Вивчав гіпоталамічну регуляцію функцій шлунково-кишкового тракту і кровообігу. Співавтор методики вживлення багатополюсних електродів у гіпоталамус.

Література

1. Горенко З. А. Косенко Анатолій Федорович / З. А. Горенко // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2014. – Т. 14 : Кол-Кос. – С. 647 : порт. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3aRtme3>.

 17.04 – 70 років тому народився **Бурдига Федір Васильович** (17.04.1951, с. Сосни Літинського р-ну Вінницької обл.), біофізик, доктор біологічних наук (1989).

Закінчив Київський університет (1974), де й працював: асистент кафедри фізіології людини і тварин (1977–1980), старший науковий співробітник Інституту фізіології (1980–1990). З 1990 р. – провідний науковий співробітник Інституту біохімії НАНУ, згодом – доцент Ліверпульського університету (Англія).

Наукові дослідження в галузі біохімії, фізіології та фармакології гладеньких м'язів. Вивчає механізми кальцієвого контролю процесів скорочення-розслаблення у структурах м'язів.

Література

1. Костерін С. О. Бурдига Федір Васильович / С. О. Костерін // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2004. – Т. 3 : Біо-Бя. – С. 607 : портр. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3hoQnaL>.
2. Випускники кафедри біофізики : [у т. ч. Ф. В. Бурдига] // Навчально-науковий центр «Інститут біології та медицини» : [вебсайт]. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2020–. – Режим доступу: <https://bit.ly/3ilRXua> (дата звернення: 07.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

🚩 **35 років** тому (**26.04.1986**) сталася аварія на Чорнобильській АЕС, яка негативно вплинула на екологію та здоров'я населення України, в т. ч. Вінниччини.

Література

1. Довженко Л. В. Вплив наслідків аварії на ЧАЕС на здоров'я населення Вінницької області / Л. В. Довженко // Чорнобиль – біль України : медико-соціальні аспекти: підсумки 25-річних досліджень / голов. ред. Л. О. Діденко. – Вінниця, 2011. – Вип. 4. – С. 149–150.
2. Захворюваність населення [Вінниц. обл.], що постраждало внаслідок аварії на ЧАЕС // Екологічний стан Вінницької області на рубежі тисячоліть : аналіт.-стат. довід. – Вінниця, 2005. – С. 49–50.
3. Сінковський В. З болем у серці : [про стан здоров'я населення Вінниц. обл., яке постраждало від наслідків Чорнобил. катастрофи] / В. Сінковський // Земля Подільська. – 1996. – 19 квіт. – С. 2.

🚩 **85 років** з часу відкриття (**квітень, 1936**) у м. Могилів-Подільський згідно з Постановою Вінницького обласного відділу охорони здоров'я **дворічної школи медсестер та акушерок (медшкола)**, яка в серпні 1936 р.

оголосила перший набір учнів. У 1954 р. школа була реорганізована в медичне училище, з 2005 р. – Могилів-Подільський медичний коледж, вищий навчальний заклад I рівня акредитації, який готує молодших медичних спеціалістів зі спеціальностей: «Лікувальна справа», «Сестринська справа», «Стоматологія», «Акушерська справа».

Навчальний заклад розташований в 3-х корпусах, в яких працює 35 кабінетів та лабораторій, 4 комп'ютерні класи,

бібліотека з читальною залюю, спортивний комплекс, актова зала на 120 місць, 18 навчальних кімнат на базах лікувально-профілактичних закладів міста для проведення навчальної практики, гуртожиток на 230 місць. На базі коледжу працює медико-біологічний ліцей.

Література

1. Костецька В. Могилів-Подільський медичний коледж – гарант високого професіоналізму / В. Костецька // Вінниччина. – 2011. – 28 жовт. – С. 7 : фот.
2. Костецька В. В. Упевненими кроками вперед : [про Могилів-Поділ. мед. коледж] / В. В. Костецька // Вінниччина. – 2016. – 16 груд. – С. 10 : фот.
3. Могилів-Подільському медичному коледжу – 75 років // Вінниччина медична. – 2011. – Листоп. (№ 15/16). – С. 5.
4. У постійному творчому пошуку : [про Могилів-Поділ. мед. коледж] // Слово Придністров'я. – 2009. – 5 черв. – С. 6.
5. Катеринич А. День відкритий дверей у медичному коледжі : [м. Могилів-Подільський] / А. Катеринич // Вінниччина. – 2018. – 14 листоп. (№ 87). – С. 3 : фот.
6. Катеринич А. Тренінгові технології для майбутніх медиків : [у Могилів-Поділ. мед. коледжі] / А. Катеринич // Вінниччина. – 2019. – 23 січ. (№ 6). – С. 2 : фот.
7. Кордон В. Дякуємо медикам! : [про студентів Могилів-Поділ. мед. коледжу] / В. Кордон // Вінниччина. – 2020. – 20 трав. (№ 21). – С. 6 : фот.

Травень

Профспілковий санаторій «Хмільник»

Фото з сайтів: <https://bit.ly/35fhCkA>
<https://bit.ly/39NwIhH>

НІЖНЕ СЕРЦЕ ПОДІЛЛЯ

пісня

Неповторні стають краєвиди Поділля,
Посивілі від часу легенди Трипільля,
Тихим сполохом білим берези підсвічують ліс,
Завмирає душа у полоні багряних коліс
Та на сонячний ліс надзвичайної вроди –
Він квітує у щедрім убранстві природи,
І не тільки красою землі славен він на весь світ,
Він цілющим радоном приваблює всіх, як магніт.

«Хмільник» профспілковий, наче скеля в морі
Між братів-курортів величчю стає,
Вулиця курортна і палац здоров'я,
Що людині сили додає.

Йдуть роки, а курорт для людей молодіє,
Він рятує усіх, хто втрачає надію,
Тут досвідчений лікар для кожного вихід знайде,
І поранену душу у радості світ поведе.

«Хмільник» профспілковий, наче скеля в морі
Між братів-курортів величчю стає,
Вулиця курортна і палац здоров'я,
Що людині сили додає.

Щовесни до гнізда повертають лелеки,
А до тебе я лину в дорогу далеку,
В моїх мріях крім тебе нікого-нікого нема,
А без тебе і влітку на серці зима...

«Хмільник» профспілковий, я з тобою знову
Бо тобі лиш серце віддане моє,
Тут кінець тривогам, сумнівам, знемогам,
Тут людина кращою стає.

В. Пастушенко

🇺🇦 **08.05 – 70 років** тому народився **Брагар Михайло Семенович** (08.05.1951, с. Гранів Гайсинського р-ну Вінницької обл. – 26.08.2014, м. Херсон), лікар, організатор охорони здоров'я вищої кваліфікаційної категорії.

Закінчив Дніпропетровський медичний інститут (1974).

Працював лікарем загальної гігієни Чаплинської районної санепідемстанції на Херсонщині (1974-1976); лікарем, завідувачем відділення комунальної гігієни обласної санепідемстанції (1976-1984); завідувачем санітарно-гігієнічного відділу (1984-1987); заступником головного лікаря Херсонської обласної санепідемстанції (1987); інструктором відділу науки та навчальних закладів обласного комітету КП України (1988-1990); головним Державним лікарем Херсонської обл., головним лікарем обласної санепідемстанції (1991-2001); начальником санітарно-імунологічного відділу СП «Берег-Сервіс» м. Одеса (2001-2002); першим заступником начальника управління охорони здоров'я та з питань забезпечення ліками Херсонської облдержадміністрації (2003-2010).

Створив та очолив комунальний заклад «Обласний територіальний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» (2010-2014).

Автор (співавтор) численних наукових публікацій з проблем охорони навколишнього середовища.

Заслужений лікар України (2009). Відзначений нагрудним знаком «Відмінник охорони здоров'я» (1980).

Література

1. Брагар Михаил Семёнович (08.05.1951) // Кто есть кто в Херсоне : биогр. справ. / сост. С. М. Сухопаров. – Херсон, 2004. – С. 52.

2. Брагар Михайло Семенович // Видатні лікарі Херсонщини : біобібліогр. покажч. / уклад. О. В. Боріскіна, В. І. Гаркуша. – Херсон, 2016. – Вип. 4. – С. 3–5 : портр.
3. Михайло Брагар: «Трудимось задля здоров'я жителів області» : [бесіда з першим заст. нач. упр. охорони здоров'я та з питань забезпечення ліками Херсон. обл.] / спілкувалася О. Скора // Наддніпрянська правда. – 2004. – 18 черв. – С. 1.
4. Пішов з життя Михайло Семенович Брагар [Електронний ресурс] // Херсон : [офіц. сайт міста]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3ilRXua> (дата звернення: 07.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 08.05 – 75 років тому народилася **Чухрієнко Неоніла Дмитрівна** (08.05.1946, м. Вінниця), терапевтка, лікарка загальної практики – сімейної медицини вищої кваліфікаційної категорії, докторка медичних наук (1987), професорка (1987).

Закінчила з відзнакою Дніпропетровський медичний інститут (1970).

Працювала асистенткою кафедри туберкульозу, шпитальної терапії № 2, доценткою і професоркою кафедри факультетської терапії. Завідувачка кафедри внутрішніх хвороб (з 1987 р.), нині кафедра сімейної медицини факультету післядипломної освіти.

Авторка понад 450 наукових праць, 7 авторських свідоцтв та винаходів, 2-х патентів на спосіб діагностики, 1-ї монографії, співавторка 4-х підручників.

Одна з фундаторів і членкиня Правління Української Асоціації сімейної медицини, Координаційної ради МОЗ України з сімейної медицини; двох спеціалізованих вчених рад з терапії, кардіології, гастроентерології ДЗ «Дніпропетровська

медична академія МОЗ України», Інституту гастроентерології НАМН України, Інституту сімейної медицини, НМАПО імені П. Л. Шупика, голова методичної комісії з сімейної медицини Дніпропетровської медичної академії. Тривалий час очолювала обласне товариство геронтологів і геріатрів. За її ініціативи у 1998 р. створено науково-практичну асоціацію сімейних лікарів Дніпропетровської обл., яку вона очолила. Була віцепрезиденткою, а впродовж 2014-2015 рр. – в. о. президента Української Асоціації сімейної медицини. Членкиня експертної ради ВАК України, головна позаштатна спеціалістка з сімейної медицини управління охорони здоров'я Дніпропетровської обласної державної адміністрації. Дійсна членкиня Міжнародної Академії наук з апітерапії й бджільництва.

Заслужена лікарка України. Обиралася депутаткою Жовтневої районної ради, три скликання обиралася депутаткою міської ради. Почесна депутатка міської ради м. Дніпропетровськ.

Донька видатного хірурга, професора Д. П. Чухрієнка, який навчався та працював у Вінницькому медичному інституті.

Література

1. Височина І. Все життя – сходи в майбутнє! / І. Височина // Пульс. – 2016. – 16 трав. – С. 2 : фот.
2. Чухрієнко Неоніла Дмитрівна // Талановиті співвітчизниці : іст.-біограф. нариси : монографія / Л. П. Шумрикова-Карагодіна. – Дніпропетровськ, 2003. – С. 182–187 : фот.
3. Чухрієнко Неоніла Дмитрівна [Електронний ресурс] // Дніпропетровська обласна науково-медична бібліотека : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Дніпропетровськ, 2020–. – Режим доступу: <https://bit.ly/335CDLY> (дата звернення: 19.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 19.05 – 60 років тому **(19.05.1961)** відкрито **санаторій «Хмільник»** у м. Хмільник на Вінниччині.

У серпні 2000 р. санаторію було надано статус клінічного.

Нині профспілковий санаторій «Хмільник» – потужний лікувально-оздоровчий та реабілітаційний заклад на 750 місць, в якому щорічно оздоровлюється близько 18 тисяч людей, один з найвідоміших бальнеологічних курортів України та Європи. Основним лікувальним фактором курорту є мінеральні радонові води, які унікальні за своїм гідрогеологічним походженням та іонним складом і не мають аналогів серед відомих мінеральних джерел.

Література

1. Гольденберг Н. Я. Лечение, реабилитация, отдых на курорте Хмельник = Лікування, реабілітація, відпочинок на курорті Хмільник / Н. Я. Гольденберг – Киев : Полиграфкнига, 2000. – 279 с. : 16 с. ил. – Про санаторій «Хмільник». С. 33–37.
2. Гребельський С. Курорт «Хмільник» : вчора і сьогодні / С. Гребельський // Перша Хмільницька наукова історико-краєзнавча конференція : матеріали конф., 23 верес. 2015 р. / Хмільниц. райдержадміністрація [та ін.]. – Вінниця, 2015. – С. 311–316.
3. Заменко І. «Хмільник» – обитель цілющого відпочинку / І. Заменко // Дзеркало тижня. – 2010. – 11 черв. (№ 22). – С. 16.
4. Санаторій «Хмільник» = Санаторий «Хмельник» / відп. за вип. П. В. Думін. – Київ, 1998. – 15 с. : кольор. іл. – Текст парал. укр., рос.

 26.05 – 150 років тому народився **Яницький Олександр Миколайович** (26.05.1871, містечко Комаргород, нині село Томашпільського р-ну Вінницької обл. – 09.04.1943), біофізик.

Закінчив фізико-математичний факультет Київського університету Св. Володимира (1895). Впродовж 1904 р. і 1906 р. працював у лабораторії Паризького університету, 1912 р. – в лабораторії Кембриджського університету.

Працював у реальній школі м. Новозибків Чернігівської губернії (нині Брянської обл. РФ); асистентом Київського політехнічного інституту; учителем фізики в Колегії Галагана.

Під час Першої світової війни був головним контролером рентгенівських кабінетів Південно-Західного фронту російської армії. Протягом 1919-1920 рр. – приват-доцент кафедри фізики українського університету в Кам'янці-Подільському (призначено 29 жовтня 1919 року).

У 1920 р. емігрував в Німеччину. Працював асистентом Інституту біофізики ім. кайзера Вільгельма у м. Франкфурт-на-Майні (нині Інститут біофізики Макса Планка).

Наукові праці в галузі біологічної дії іонізованого повітря, радіоактивних речовин та рентгенівських променів. Винахідник нового типу рентгенівської трубки. Автор підручника практичних вправ із фізики.

Література

1. Яницький Олександр Миколайович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3h6dfdY> (дата звернення: 05.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Автобіографія Яницького О. (1919 р.) // О. М. Завальнюк Історія Кам'янець-Подільського державного українського університету в іменах (1918–1921 рр.). – Кам'янець-Подільський, 2006. – С. 391.

 100 років тому (травень 1921 р.) в колишньому маєтку княгині Марії Щербатової в м. Немирів було створено перший в Україні санаторій для відпочинку жителів Подільської губернії, який мав Всесоюзне значення і перебував у Республіканському підпорядкуванні, нині **клінічний санаторій «Авангард» ПрАТ «Укрпрофоздоровниця»**.

Багатопрофільний лікувально-оздоровчий та реабілітаційний санаторно-курортний заклад системи профспілок України розташований у пам'ятці садово-паркового мистецтва XIX ст. з дендропарком площею 80 га. Листяні та хвойні дерева створюють унікальний лікувальний мікроклімат. Окрасою санаторію є старовинний палац, в якому розташована лікувально-діагностична база. В санаторії діє музей княгині М. Щербатової.

Санаторій має власне родовище мінеральної радонової води. Проводиться лікування нервової, серцево-судинної, ендокринної систем, органів дихання, опорно-рухового апарату, зору, шкіри, нирок та сечовивідних шляхів, системи травлення, жіночих статевих органів, шкіри, крові та порушень обміну речовин, наслідків опіків. Методи лікування: водолікування, теплолікування, електролікування, ультразвукова терапія, магнітотерапія, світлолікування, галотерапія, інгаляції, фітотерапія, аероіонотерапія, психотерапія, масаж, ЛФК, арттерапія.

Література

1. Історія санаторію // Клінічний санаторій «Авангард» [Електронний ресурс] : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Немирів, 2020–. – Режим доступу: <https://bit.ly/30xc0iT> (дата звернення: 06.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

2. Килівник В. С. До історії створення санаторію «Авангард» у м. Немирові : біля витоків / В. С. Килівник // Подільські джерела : альманах / голов. ред. Л. М. Загородня. – Вінниця, 2013. – № 5 : Вінниччина медична: під знаком Червого Хреста. – С. 188–195 : фот.
3. Ладуба Ю. Санаторій «Авангард» – переможець всеукраїнського конкурсу якості / Ю. Ладуба // Медицина Вінниччини. – 2003. – Лют. (№ 2). – С. 3.
4. Мороз А. Його життєве правило залишається незмінним: не зупинятися на досягнутому : [про клініч. санаторій «Авангард» та його голов. лікаря П. В. Цвєня] / А. Мороз // Прибуз. новини. – 2014. – 2 січ. – С. 5 : фот.
5. Палац Щербатової, Немирівський дендрологічний парк (санаторій «Авангард»), Немирів [Електронний ресурс] // #FINDWEY [сайт]. – Електрон. текст. дані. – 2013–2020. – Режим доступу: <https://bit.ly/3igBffG> (дата звернення: 06.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
6. Санаторій «Авангард» // Немирівщина від витоків до сьогодення : краєзнав. нариси / О. І. Лесько [та ін.]. – Вінниця, 2013. – С. 55–61 : кольор. іл.
7. Санаторій «Авангард» допомагає у реабілітації військовим із зони АТО // Прибузькі новини. – 2014. – 18 верес. – С. 8.
8. Стецюра І. К. Щедрість оздоровниці : [про санаторій «Авангард»] / І. К. Стецюра // Прибузькі новини. – 2007. – 1 серп. – С. 4

Червень

**Пам'ятник М. І. Пирогову в м. Вінниця,
встановлений у 1967 р.**

*Фото Л. В. Сухаревої та
з сайту: <https://bit.ly/3jYCW2b> та*

О! Лейтесь, слезы вдохновенья!

О лейтесь, слезы вдохновенья
И облегчите грудь мою,
Душа, лети во храм бессмертья
И волю высшую моли.
Не о земном молися счастья!
Земное счастье мне ничто!
Я испытал его превратность,
Мне не завидна жизнь земли.
Не для него хочу бороться,
Не для него хочу здесь жить.
Мне жизни поприще открыто.
Чтоб совершить один лишь долг,
Чтоб зло и тело победивши,
В Эдем бессмертия вступить.
Готов принести себя я в жертву,
Предвечный видит это сам.
Не для себя мне жизнь досталась!..
Но слышу Воли Высшей глас:
«Любовью детской возрожденный,
Ищи их сердце вдохновеньем,
Их душу верой осенить.
За ту, которая решилась
С тобою участь разделять,
Борися, жертвуй с наслаждением,
Молися, бодрствуй, уповай...

Микола Пирогов

🚩 **02.06 – 95 років** тому народився **Западнюк Віталій Гнатович** (02.06.1926, с. Тростянчик Тростянецького р-ну, нині Вінницької обл. – 20.07.1998, м. Київ), фармаколог, доктор медичних наук (1967), професор (1972).

Закінчив Львівський медичний інститут (1950), де й працював до 1963 р. Відтоді – керівник лабораторії геріатричної фармакології (до 1992 р.), провідний науковий співробітник Інституту геронтології АМН України (1992-1998). Учасник Другої світової війни.

Досліджував вікові особливості дії ліків, протисудомну дію похідних роданіну та тіогідантоїну, виявив взаємозалежність їх хімічної будови, протисудомної активності й токсичності. Розробив низку препаратів для уповільнення процесу старіння.

Автор понад 350 наукових праць, 8 монографій, підручника «Фармакологія з рецептурою», яка витримала чотири перевидання. Автор публікацій про видатних земляків, зокрема, виявив і опублікував нові факти з життя академіка Д. К. Заболотного. Один із засновників Вінницького земляцтва у Києві. Лауреат Державної премії УРСР в галузі науки і техніки (1989).

Похований у рідному селі.

Література

1. Андріанова Л. Ф. Западнюк Віталій Гнатович / Л. Ф. Андріанова // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2010. – Т. 10 : 3-Зор. – С. 225–226 : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/33hWwkF>.
2. Ганіткевич Я. Западнюк Віталій Гнатович // Українські лікарі : біобібліогр. довід. / Я. Ганіткевич, П. Пундій. – Львів, 2008. – Кн. 3. Учасники національно-визвольної боротьби та українського державотворення, репресовані та реабілітовані лікарі України. – С. 64–66 : портр.

 03.06 – 100 років тому народилася **Шимонович-Рудницька Галина Іоаникійівна** (03.06.1921, містечко Гусятин, нині смт Тернопільської обл. – 21.12.2001, м. Монреаль, Канада), анестезіологиня, громадська діячка в Канаді.

У 1938 р. розпочала вивчати медицину в Донецькому медичному інституті. У 1942 р. переїхала до м. Вінниця, згодом – у м. Львів, у 1944 р.

– до Німеччини, де продовжила вивчати медицину в Медичному інституті. В м. Ютербог склала випускні іспити.

Навчання поєднувала з роботою медичної сестри та асистентки лікаря, надаючи медичну допомогу цивільним та пораненим воїнам. Після війни у 1945 р. опікувалася хворими військовополоненими та в'язнями з німецьких концентраційних таборів. Згодом переїхала в м. Марбург, де в 1947 р. закінчила медичні студії в Німецькому державному університеті та одержала диплом лікаря. Того самого року переїхала в м. Регенсбург. Працювала у гінекологічному відділенні німецького військового шпиталю, у табірній клініці і шпиталі.

У 1948 р. емігрувала в Канаду: перший рік працювала за контрактом у шпиталі в провінції Онтаріо, згодом – асистенткою хірурга в приватній лікарні в м. Монреаль. У 1950 р. відбула обов'язкову шпитальну практику (internship) в шпиталі Св. Марії у Монреалі; записалася на трирічний курс анестезіології в Мек-Гіл університеті. Одержавши диплом анестезіолога, працювала в шпиталі Св. Марії, потім у Кетрін Бут шпиталі у Монреалі. У 1972 р. перейшла на загальну медичну практику і стала директоркою клініки загального лікування й реабілітації того самого шпиталю.

Співзасновниця і багаторічна членкиня управи Українського лікарського товариства Північної Америки (УЛТПА), (Монреальського відділу – секретарка і архіварка, впродовж 1972-1973 рр. – голова того самого відділу), делегатка кількох з'їздів УЛТПА, організаторка різних імпрез, пов'язаних з діяльністю лікарського товариства в Монреалі, лікарка-опікунка пластових таборів, активна членкиня Товариства українських підприємців і професіоналістів, ініціаторка заснування українського інформативного бюро в Монреалі. Належала до Канадської медичної асоціації, Федерації загальних лікарів провінції Квебеку, Канадського відділу Світової федерації жінок-лікарів. Дописувала до англійської монреальської преси.

Нагороджена Почесною грамотою на 26-й науковій конференції Українського лікарського товариства (1986).

Література

1. Галина Шимонович-Рудницька : [некролог] // Свобода. – 2002. – 7 черв. (№ 23). – С. 31.
2. Шимонович-Рудницька Галина // Лікарський збірник. – Львів ; Чикаго, 1996. – Т. 5: Українські лікарі, кн. 2 : Лікарі діаспори та їх діяльність для рідного краю. – С. 320–321 : портр.

 18.06 – 115 років тому народився **Губинський Арон Мойсейович** (18.06.1906, за ін. даними 15.06.1906, м. Бершадь, нині Вінницької обл. – ?), відомий інфекціоніст, доктор медичних наук, професор (1937).

У 1919 р. разом з матір'ю переїхав до родичів в м. Іркутськ. Закінчив Саратовський медичний інститут (1932), в якому працював ординатором клініки. Упродовж 1933-1938 рр. – асистент, згодом приват-доцент

кафедри інфекційних хвороб і одночасно заступник декана 3-го Московського медичного інституту. Впродовж 1938-1939 рр. був ректором Хабаровського державного медичного інституту (нині Далекосхідний державний медичний інститут). Організував кафедру інфекційних хвороб в тому самому закладі та впродовж 1938-1951 рр. був її завідувачем. Одночасно до 1944 р. був завідувачем дитячого інфекційного відділення клініки інфекційних хвороб. Був головою комісії з організації допомоги органам охорони здоров'я при Вченій раді інституту. Виконував велику консультативну роботу в місті, краї, санітарному відділі Далекосхідної залізниці. Заснував в інституті школу лікарів-інфекціоністів вищого класу, а кафедра інфекційних хвороб стала методичним центром протиепідемічної роботи в Хабаровському краї. Під керівництвом А. М. Губинського на Далекому Сході було ліквідовано декілька значних спалахів епідемічних захворювань. Особливо значну роботу організував і провів з ліквідації інфекційних вогнищ (в 1938 р. – в Хабаровському краї, в 1946 г. – в Північній Кореї, в 1950 г. – в КНР), а також з попередження спалахів інфекційних захворювань серед будівельників далекосхідної залізниці.

Учасник Другої світової війни. Під час боїв біля озера Хасан налагодив систему шпиталізації поранених і хворих бійців у клініки інституту, керував роботою з ліквідації епідемії холери, яка на той час розпочалася. Впродовж 1941-1945 рр. був консультантом-інфекціоністом Далекосхідного фронту.

Після від'їзду з Хабаровська протягом дев'яти років працював завідувачем кафедри інфекційних хвороб Киргизького медичного інституту (нині Киргизька державна медична академія ім. І. К. Ахунбаєва). В 1950 р. у зв'язку з неукомплектованістю штатів Хабаровського медичного інституту завідував кафедрою дитячих хвороб, а на кафедрі інфекційних хвороб працював

погодинно. В березні 1951 р. через перестановку та надмірну перевантаженість звільнився з роботи.

Згодом працював консультантом санаторію «Мітіно», (нині Тверської обл., РФ; 1960-1962), завідувачем кафедри інфекційних хвороб Актюбинського медичного інституту (нині Західно-Казахстанський медичний інститут ім. М. Оспанова; 1962-1963), звідки звільнився за власним бажанням. Подальша доля невідома.

Відмінник охорони здоров'я. Нагороджений орденом Вітчизняної війни I ступеня (1985), медалями «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «За перемогу над Японією», «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», знаком «Учасник Хасанських боїв», багатьма подяками керівництва інституту і крайового відділу охорони здоров'я, подякою Наркома охорони здоров'я СРСР.

Література

1. Губинский Арон Моисеевич [Електронний ресурс] // Министерство здравоохранения Хабаровского края : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/31aD8Vl> (дата звернення: 04.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Губинский Арон Моисеевич // Юбилейная книга: 75 лет Дальневосточному государственному медицинскому университету (1930–2005 гг.). – Хабаровск, 2005. – С. 204–206 : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2ESqMsG>.
3. Губинский Арон Моисеевич (1906) // Бойко Т. А. На всю оставшуюся жизнь : (к 65-летию Великой Победы) / Т. А. Бойко ; под ред. А. А. Константинова. – Хабаровск, 2010. – С. 28–29 : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3IETL3I>.
4. Губинский Арон Моисеевич (1906) // Бойко Т. А. История Дальневосточного государственного медицинского университета в биографиях сотрудников. К 150-летию Хабаровска / под ред. В. П. Молочного. – Хабаровск, 2008. – С. 85–88 : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3IS71ly>.

🇺🇦 **28.06 – 50 років** тому **(28.06.1971)** у м. Вінниця відбулось урочисте відкриття **пам'ятника Миколі Івановичу Пирогову**.

Пам'ятник споруджено згідно з Постановою ЦК КПУ та Ради Міністрів УРСР від 16.05.1967 р. «О сооружении в Украинской ССР памятников в 1967-1970 годах» та Постановою Ради Міністрів УРСР від 04.11.1969 р. № 609 «Об утверждении памятника-бюста Н. И. Пирогова для г. Винницы в 1971 г. по ул. Пирогова».

Пам'ятка монументального мистецтва являє собою гранітний пам'ятник М. І. Пирогова в повний зріст висотою 5,8 м. Автори – скульптори Н. Дерегус, Л. Сабанєєва, архітектор А. Корнєєв. Спорудження пам'ятника здійснено живописно-скульптурним комбінатом Київського обласного відділення художнього фонду УРСР.

Відкрито пам'ятник у сквері, де починається вулиця Миколи Пирогова, на відзнаку 100-річчя вітчизняного Товариства Червоного Хреста.

Література

1. Нович М. Незгасний вогонь : [відкриття пам'ятника М. І. Пирогову в м. Вінниці] / М. Нович // Вінниц. правда. – 1971. – 29 черв.
2. Петренко А. Великому громадянинуві – вдячні нащадки : у Вінниці відкрито пам'ятник М. І. Пирогову / А. Петренко // Комсомол. плем'я. – 1971. – 1 лип.

 125 років тому народився **Вайнберг Борис Григорович** (червень 1896, м. Кілія Бессарабської губернії, нині Одеської обл. – 14.02.1960, м. Одеса), мікробіолог, професор (1936).

Закінчив фізико-математичний факультет Новоросійського університету в Одесі (1919), лікувальний факультет Одеського медичного інституту (1925).

Працював у санітарно-бактеріологічних лабораторіях у містах Вінниця і Проскурів (нині м. Хмельницький); у Севастопольському бактеріологічному інституті. З 1929 р. – в Одеському медичному інституті. Під час Другої світової війни в Узбецькому інституті епідеміології та мікробіології був завідувачем відділу рикетсіозів. Упродовж 1948-1950 рр. працював в Одеському фармацевтичному інституті на посаді завідувача кафедри мікробіології, одночасно з 1936 р. – в Одеському інституті епідеміології та мікробіології (нині Український науково-дослідний протичумний інститут ім. І. І. Мечникова) з перервою: завідувач лабораторії, заступник директора з наукової частини (1937-1959).

Вивчав питання анафілаксії і алергології, мінливість бактерій, методи імунізації проти сказу, черевного тифу, дизентерії, а також діагностування вірусних інфекцій.

Література

1. Булах С. М. Вайнберг Борис Григорович / С. М. Булах // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2005. – Т. 4 : В-Вог. – С. 22. – Електрон. – Режим доступу: <https://bit.ly/39PPp4r>.

Липень

**ПрАТ «Біолік»,
м. Ладижин Вінницької обл.**

*Фото з сайтів: <https://bit.ly/2FdIeHI>
<https://bit.ly/335Тре8>*

Дерева, вітром підбиті,
Пещені літом і сонцем,
Піднявши вгору долоні,
Пнуться до неба. Зайшлися
У ритуальному танці.
Я заздрю вам, тривожні дерева
Із добрими дитячими очима!
Ви кожен рік оновлюєтесь: Я ж
До цього тільки прагну.
Людино! Коли дерево стороуко
Голубить небо, вітер, і весну,
І день, і ніч, і вечори, і ранки –
Не забувай, що дві твої руки
Не можуть мати спокою ніколи

Василь Стус

 06.07 – 75 років тому народився **Сандул Петро Пилипович** (06.07.1946, с. Гордіївка Тростянецького р-ну Вінницької обл. – 24.02.2013, м. Ладижин), директор концерну «Біолік», нині ПрАТ «Біолік», акціонерне товариство.

Зробив значний внесок у розвиток виробництва на Ладижинському спиртовому заводі (впродовж 1984–1986 рр. – директор); Ладижинського біофармацевтичного об'єднання «Ензим» (впродовж 1986–1988 рр. – заступник; протягом 1988–1992 рр. – генеральний директор); «Біолік» і «Ензим» (почергово керував обома підприємствами впродовж 1992–2009 рр.).

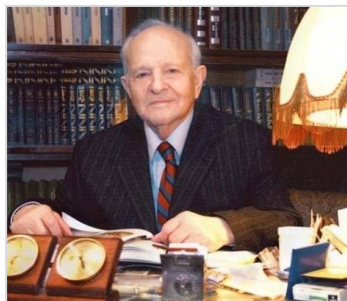
Нагороджений Золотою медаллю ВДНГ СРСР, орденом «За трудові досягнення» IV ступеня.

Література

1. Бажан Л. П. Ладижинський спиртовий завод : [є про П. П. Сандула] / Л. П. Бажан // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2016. – Т. 16 : Куз-Лев. – С. 447–448. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3eI6kYU> ; <https://bit.ly/36yKu6L>.
2. Кунашенко Т. Сандул – «Біолік» : / Т. Кунашенко // Ядро інтелігентності. – Вінниця : «Подолія»-К, 2004. – С. 251–256.
3. Не стало батька «Сандуліна» та «Вігора» // Нове місто. – 2013. – 28 лют. – С. 4 : фот.
4. Сандул Петро Пилипович : голова концерну «Біолік» // Золота книга ділової еліти України : презентаційний альманах : у 4 т. – Київ, 2000. – Т. 4. – С. 188 : фот.

 08.07 – 95 років тому народився **Блюгер Анатолій Федорович** (08.07.1926, м. Гайсин Вінницької обл. – 21.07.2007, м. Рига, Латвія), інфекціоніст зі світовим ім'ям, доктор медичних наук (1964), професор.

У 1951 р. закінчив з відзнакою 2-й Московський медичний інститут.

Працював ординатором (1951-1953), завідувачем відділення (1953-1957) Ризької міської клінічної інфекційної лікарні. З 1957 р. – у Ризькому медичному інституті (нині Ризький університет ім. П. Страдіня): асистент (1957-1960), доцент (1960-1961), завідувач (1962-1991) кафедри інфекційних хвороб; завідувач створеної ним у 1961 р. проблемної лабораторії клінічної біохімії інфекційних хвороб; проректор з наукової роботи (1960-1992).

Був головним інфекціоністом (1964-1968), понад 10 років виконував обов'язки заступника і голови Вченої медичної ради (1978-1991) при Міністерстві охорони здоров'я Латвії.

У 1965 р. створив і очолив перший в СРСР Латвійський гепатологічний центр, який став науковим, лікувальним, навчальним центром, в якому навчалися сотні фахівців: професорів, викладачів закладів вищої медичної освіти з гепатології.

У 1991 р. розпочав активну діяльність з відродження двох медичних єврейських товариств «Бікур Холім» і «Лінес Хацдек», які існували в Латвії до 1940 р. Став головою ради лікарні Бікур Холім, яка розпочала роботу з 1992 р. та консультував хворих.

Автор близько 1000 наукових праць, у т. ч. понад 40 монографій і навчальних посібників, 35 авторських свідоцтв і патентів на винаходи. До свого 80-річчя написав книгу спогадів «Время: за и против». Правнучатий племінник Зігмунда Фрейда.

Член-кореспондент (1971), академік (1978) Латвійської академії наук, член Ради з науки Латвії (1989-1991). Член правління Асоціації інфектологів і Асоціації гематологів Латвії, Почесний член Латвійського товариства лікарів (2002).

Заслужений діяч науки Латвійської РСР (1986). Лауреат Державної премії Латвії за втілення в клінічну практику нових лікарських препаратів – нітрофуранів і ремантадіна. Лауреат премії ім. С. П. Боткіна Російської академії медичних наук (1970), премії ім. А. М. Кірхенштейна (1982), премії ім. Паула Страдіня Латвійської академії наук і Музею історії медицини (2004) за внесок в розвиток гепатології і підготовку фахівців-медиків Латвії. У 1994 р. за вагомий внесок у розвиток охорони здоров'я і медичної науки йому присвоєно Почесне громадянство Латвії. Нагороджений Орденом Трьох зірок Латвійської республіки (2006).

Похований на Першому лісовому цвинтарі в м. Рига.

Література

1. Анатолий Блюгер [Електронний ресурс] // Русские Латвии : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – 2010–. – Режим доступу: <https://bit.ly/31aD8Vl> (дата звернення: 19.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Богомолов Б. П. Памяти А. Ф. Блюгера / Б. П. Богомолов // Клиническая медицина. – 2013. – Т. 91, № 5. – С. 75.
3. В «Бикур Холим» пройдет памятная встреча, посвященная 90-летию академика Анатолия Блюгера [Електронний ресурс] // Freecity: [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Рига, 2009–2013. – Режим доступу: <https://bit.ly/2YfNWzG> (дата звернення: 19.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 15.07 – 75 років тому народився **Шаплавський Микола Володимирович** (15.07.1946, с. Борівка Чернівецького р-ну Вінницької обл.), біохімік, патофізіолог, доктор медичних наук (1998), доцент (2004), професор (2005).

Закінчив з відзнакою Чернівецький державний медичний інститут (1971 р.), навчався в аспірантурі при кафедрі біологічної хімії (1972 р.).

Працював головним спеціалістом відділу вищих навчальних закладів обласного управління освіти Чернівецької обласної державної адміністрації (1992-1994 рр.), заступником директора з наукової роботи Чернівецького науково-методичного інституту освіти (1994-2001 рр.), завідувачем кафедри психології, педагогіки та інноваційних освітніх технологій Чернівецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (2001-2002 рр.). З 2002 р. – завідувач кафедри біологічної фізики та медичної інформатики Буковинського державного медичного університету.

Напрями наукових досліджень: генезис атеросклерозу, енергетика еритроцитів і загалом молекулярна взаємодія складових кровообігу, проблеми моделювання фрагментів системи кровообігу (біоінертні покриття), розробка методів дослідження мікроциркуляції. У 80-х роках 20 ст. науковець аргументував гіпотезу про дію біоінертизації в живих системах – функцію, що забезпечує рух (масо- та енергоперенесення) без тепловтрат. Цим заперечувався ньютонівський континуум як система аргументів, що здатна пояснити механізм транспорту речовин і зокрема кровообігу.

Автор 114 наукових праць, у т. ч. 1 підручника, 2 монографій, 27 статей, 15 винаходів.

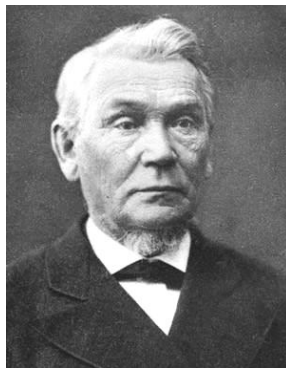
Література

1. Сьогодні народився Шаплавський Микола Володимирович [Електронний ресурс] // Facebook. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2CbIMwS> (дата звернення: 07.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Шаплавський Микола Володимирович [Електронний ресурс] // Асоціація випускників Буковинського державного медичного університету : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/33Jn9z4> (дата звернення: 07.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
3. Шаплавський Микола Володимирович. Біографія [Електронний ресурс] // Кафедра біологічної фізики та медичної інформатики БДМУ : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3hKYiyk> (дата звернення: 07.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 20.07 – 210 років тому народився **Караваєв Володимир Опанасович** (08(20).07.1811, м. Вятка, нині м. Кіров, РФ – 03(15).03.1892, м. Київ), видатний хірург, доктор медицини (1838), заслужений ординарний професор, громадський діяч.

У 1831 р. закінчив медичний факультет Казанського університету.

Протягом 2-х років працював ординатором в Санкт-Петербурзькому військово-сухопутному госпіталі та позаштатним асистентом в Маріїнській лікарні для бідних. В 1836 р. в Юр'ївському університеті (нині Тартуський, Естонія) за порадою М. І. Пирогова займався маловивченою темою «травматична піємія» та захистив дисертацію «Травматичне запалення вен» на здобуття ступеня доктора медицини (1838).

В 1839 р. працював хірургом у Крондштатському морському госпіталі, де щороку виконував понад 100 операцій, розробив методику пункції перикарда.

У 1841 р. В. О. Караваєва обрано професором хірургії і деканом новоствореного медичного факультету Київського університету Св. Володимира. Навчально-педагогічну діяльність в університеті він поєднував з роботою в міській лікарні, де безоплатно оперував бідні верстви населення, проводив складні оперативні втручання: ампутацію стегна, гомілки, пластичні і очні операції, видаляв пухлини. Тільки за перший рік роботи в Києві він виконав понад 180 операцій без смертельних випадків. В 1843 р. йому було присвоєно звання ординарного професора.

В. О. Караваєв зробив суттєвий внесок в різні галузі медицини: офтальмологію, отоларингологію, ортопедію і травматологію, проктологію, нейрохірургію. Його перу належить понад 30 фундаментальних наукових праць. Зокрема, в золотий фонд вітчизняної медичної науки ввійшло видання «Оперативная хирургия» (1873) та «Атлас к сочинению оперативной хирургии», які довгі роки були «настольними» книгами для лікарів і не мали собі рівних.

Він проводив велику громадську роботу. Заснував Російське хірургічне товариство імені М. І. Пирогова та довгий час керував ним, декілька десятиріч його вибирали президентом Товариства київських лікарів.

В. О. Караваєв був почесним членом Київського і Казанського університетів, багатьох медичних товариств: Російського хірургічного імені М. І. Пирогова, Київського, Архангельського, Віленського, Вятського, Єкатеринославського, Кавказького, Кам'янець-Подільського, Кишинівського, Одеського, Харківського, Херсонського.

Нагороджений орденами Станіслава I і II ступеня, Святої Анни I і II ступеня, Святої Анни II ступеня з Імператорською Коронаю, Володимира II і III ступеня та Олександра Невського. Імператор Олександр II присвоїв йому звання дійсного статського радника. Почесний громадянин м. Київ.

На Вінниччині В. О. Караваєв володів Дашковецьким маєтком (с. Дашківці Літинського повіту, нині Літинського р-ну Вінницької обл.). Користувався значним авторитетом серед усіх верств населення, про що засвідчує приказка, яка дійшла до нас з 19 ст. : піти до Києва, щоб «Богу помолитися і Караваю поклонитися».

Похований на Байковому цвинтарі. Його іменем названий один із мікрорайонів Києва на правому березі Дніпра. В хірургічній клініці Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця встановлено бронзове погруддя.

Література

1. Караваєв Володимир Опанасович : до 200-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / Нац. наук. мед. б-ка України ; уклад. Н. І. Мамедова, Л. Є. Корнілова ; ред. Р. І. Павленко. – Київ : [б. в.], 2011. – 39 с. – (Серія «Товариство київських лікарів в особах»).
2. Дашковцы // Приходы и церкви Подольской епархии / под ред. Е. Сецинского. – Біла Церква, 2009. – Про надання Дашковецького маєтку у володіння знаменитому хірургу В. О. Караваєву. С. 497. – (Б-ка укр. краєзнав. класики).
3. Москаленко Д. В. Киев сходитъ – Богу помолиться и Караваеву поклониться [Електронний ресурс] / Д. Москаленко // Health-ua.com : спеціаліз. мед. портал. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2HGhtlp> (дата звернення: 27.10.2020), вільний. – Назва з екрана.

Серпень

**Меморіальна пам'ятна дошка
стрільцю-санітару Збройних сил України
Олегу Щепанському
в с. Комарівці Барського району
на Вінниччині**

*Фото з сайтів: <https://bit.ly/3i6lrw6>
<https://bit.ly/3jXTF5o>*

Життя

Десь шалене життя це поділось,
Залишились лиш сльози і сні.
Наче поле, що так колосилось,
А тепер – тільки жовті снопи.
Десь поділися мрії урочі,
Срібні краплі роси на листках.
Солов'їні та зоряні ночі
І ті вогники щастя в очах.
Наче щось відійшло і невдало
Розійшлося по жовклій траві.
І все те, що нас довго чекало,
Десь сховалося в сірій землі.

Сергій Жученко

 04.08 – 100 років тому народився **Новицький Григорій Олександрович** (04.08.1921, с. Катеринівка Покровського р-ну Дніпропетровської обл.), кандидат медичних наук, організатор медичної і санаторно-курортної справи.

В 1939 р., закінчивши середню школу в м. Макіївка Донецької області, вступив до медичного інституту в м. Ростов-на-Дону. У 1944 р. закінчив 2-й Московський медичний інститут і був призваний до Червоної армії. Учасник Другої світової війни. Демобілізувавшись у 1948 р., переїхав на Вінниччину.

Працював головним лікарем Бортницького лікарняно-поліклінічного об'єднання Тульчинського району; головним лікарем Хмільницької обласної водолікарні (1950-1985). Під його керівництвом тут були побудовані: типовий корпус ванного відділення, клуб-їдальня, пральня, рентгенкабінет, спальний корпус на 260 ліжок, котельня, житловий 9-поверховий будинок для співробітників лікарні. Заклад набув визнання й великої популярності серед хворих. У 1952 р. брав активну участь в організації будівництва водолікарні для працівників залізничного транспорту; відділення для військовослужбовців, що було відкрите в 1955 р.; спального корпусу для працівників сільського господарства, відкритого в 1958 р. Доклав багато зусиль до створення в Хмільнику першого радонового курорту в Україні. Був заступником голови ради з будівництва обласної міжколгоспної бальнеологічної оздоровниці (1969-1973). Сприяв проєктуванню та будівництву водогону, каналізації та газифікації м. Хмільник, якому було надано статус міста обласного значення (1979). Брав участь в розробці генерального перспективного плану подальшого розвитку курорту Хмільник, що передбачав будівництво великих комплексів курортних закладів,

туристичних баз та баз відпочинку, як найбільш економічно вигідних для будівництва та експлуатації. Активно популяризував використання хмільницьких мінеральних вод, сприяв визнанню м. Хмільник як курорту, брав активну участь в організації республіканських та Всесоюзних науково-практичних конференцій на базі курорту Хмільник. У 1974 р. засновнував Хмільницьке міське наукове товариство фізіотерапевтів та курортологів, яке очолював до 1986 р.; впродовж 1955-1983 рр. був головою позаштатної ради курорту. Член комісії наукової ради з радіобіології АН СРСР. Протягом 1974-1977 рр. брав участь у проведенні шести гідрогеолого-розвідувальних експедицій, в ході яких були визначені ресурси мінеральних вод перспективного Голодьківського родовища Хмільницького району. Спільно з науковцями займався вивченням їх складу та структури, а також проводив дослідження щодо практичного застосування цих мінеральних вод, за що був удостоєний Державної премії України в галузі науки і техніки.

Напрямки наукових досліджень: вивчення властивостей радонової води, ефективності її застосування в комплексному лікуванні хворих з різною патологією.

Автор та співавтор близько 160 наукових праць, у т. ч. 2-х монографій. Його праця «Хмільник курортний» витримала чотири перевидання і користувалася великим попитом.

Заслужений лікар УРСР. Почесний громадянин м. Хмільник. Нагороджений орденом «Червоної Зірки» (1945) й багатьма медалями, дипломом Президії ради Великої міжнародної енциклопедії «Кращі люди України» (2012) та почесним знаком «Герой енциклопедії». Неодноразово обирався депутатом до міської та районної рад.

Література

1. Васильчук А. О. Патріарх радонотерапії : [до 90-річчя Г. О. Новицького] / А. О. Васильчук // Життєві обрії. – 2011. – 5 серп. – С. 3 : фот.

2. Григорій Олександрович Новицький – легенда курорту Хмільник // Все про курорт Хмільник : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2Hk4PDT> (дата звернення: 04.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
3. Життя віддане людям : [про заслуж. лікаря, Почес. громадянина м. Хмільник Г. Новицького] // 13 ОКРУГ. – 2017. – 3 серп. – С. 9.
4. Новицький Григорій Олександрович : бібліогр. покажч. : до 95-річчя від дня народження / Департамент охорони здоров'я облдержадмін., ВНМБ, Хмільниц. обл. фізіотерапевт. лікарня ; укл.: Л. П. Новарчук, О. В. Швець ; гол. ред. Г. В. Берладин. – Вінниця : [б. в.], 2017. – 52 с. : іл. – (Охорона здоров'я Вінниччини в особах ; вип. 2).
5. Новицький Григорій Олександрович [Електронний ресурс] // Память народа : електрон. банк документів «Подвиг народа в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.» : [офіц. сайт М-ва оборони РФ]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3h1vCkd> (дата звернення: 07.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 08.08 – 145 років тому народився **Дубровський Іоанн Георгійович** (08.08.1876, с. Сазонове Рязанської губернії, нині Рязанської обл., РФ – 15.03.1959, с. Глухівці, нині Козятинського р-ну Вінницької обл.), священник, гомеопат.

Закінчив Тамбовську духовну семінарію (1898 за ін. даними у 1897 р.) і отримав диплом фельдшера. У тогочасних семінаріях майбутні пастирі, окрім богословської освіти здобували ще й середню медичну освіту. Така практика була введена для того, аби забезпечити провінцію медичними кадрами, котрих на той час бракувало. Був рукоприкладений у сан диякона. Служив в одній з церков

Тамбова. У 1900 р. вступив до медичного університету. Достеменно невідомо, у якому вузі навчався священник, але за деякими версіями, це був московський навчальний заклад.

На початку 20 ст. І. Дубровський разом з дружиною переїхав в Україну, де отримав сан пресвітера та місце служіння – церкву села Глухівці Бердичівського повіту Київської губернії. Живучи на приході, молодий пастир лікував місцеве населення. Коли у 1919-1921 рр. повітових лікарів відкликали на фронт, священник Іоанн самотужки боровся проти епідемії тифу й холери. За лікарську діяльність та ліквідацію епідемії холери й тифу нагороджений Хрестом.

У 1932 р. був безпідставно репресований. Заслання відбував у Підмосков'ї, де працював на будівництві міста Електросталь, а пізніше – у притабірній лікарні. Відомо, що незадовго до свого арешту священник лікував дружину міністра внутрішніх справ Г. Ягоди. Завдяки клопотанню селян с. Глухівці священника у 1936 р. звільнили.

Лікував різноманітні захворювання: шлункові, нервові, безпліддя, хвороби зору, онкологічні, ін. за допомогою молитви та гомеопатії. За свою лікарську практику отець Іоанн прийняв близько пів мільйона хворих. Місцеве керівництво змушене було виділити ділянку землі під аеродром, на який доставляли високопосадових осіб. У 1952 р. протоієрей Іоанн Дубровський отримав орден Святого Володимира та право носіння другого хреста з прикрасами. В 1954 р. отримав офіційний дозвіл Міністерства охорони здоров'я на лікарську діяльність в галузі гомеопатії. З усього СРСР до нього приїжджали хворі лікуватися, а лікарі – вивчати гомеопатію.

Література

1. Гуцол Е. М. Імена в гомеопатії: Іоанн Георгійович Дубровський / Е. М. Гуцол, Л. П. Гуцол // Сучасні напрямки розвитку гомеопатії в Україні : матеріали наук.-практ. інтернет-конф., 26-27 листоп.

- 2009 р. / за ред. О. І. Тихонова, С. О. Тихонової. – Харків, 2009. – С. 5. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2PofZb7>.
2. Давидовський Н. Подільський Агапіт / Н. Давидовський // Одигитрія. – 2011. – Груд. (№ 12). – С. 7 : фот.
1. Дубровский И. Г. Из рассказов священника и врача-гомеопата Иоанна Георгиевича Дубровского художнице Лидии Ивановне Спасской [Електронний ресурс] / И. Г. Дубровский // Подорожі Україною : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/33l2P7k> (дата звернення: 02.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 09.08 – 70 років тому народився **Войцеховський Валерій Григорович** (09.08.1951, с. Митки Барського р-ну Вінницької обл.), мікробіолог, доктор медичних наук (2004), професор (2004).

Закінчив Київський медичний інститут (1973), нині Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, де відтоді й працює, з 2005 р. – професор кафедри мікробіології, вірусології та імунології.

З 2006 р. – академік Академії наук вищої освіти України, з 2007 р. – академік Міжнародної академії наук екології, безпеки людини і природи.

Вивчає механізми розвитку та диференціації мікроорганізмів, закономірності спороутворення, аутоіндуктори розвитку, процеси міжклітинної взаємодії, хімічні комунікації у бактерій і систем, які регулюють експресію генів, що відповідають за фактори вірулентності, роль клітин, біополімерів у регуляції розвитку та диференціації мікроорганізмів.

Нагороджений Почесною грамотою МОН України (2005), Почесною грамотою МОЗ України (2006).

Література

1. Широбоков В. П. Войцеховський Валерій Григорович / В. П. Широбоков // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2008. – Т. 8 : Дл-Дя. Додаток А - Г. – С. 690 : портр. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3kcMyaz>.

 13.08 – 145 років тому народився **Вайнберг Йосип Мойсейович** (01(13).08.1876, м. Бар Подільської губ., нині Вінницької обл. – березень 1935, м. Одеса), стоматолог, професор (1926).

Закінчив у 1903 р. фізико-математичний факультет Юр'ївського університету (нині Тартуський, Естонія), Новоросійський університет в Одесі (1908). Удосконалював знання за кордоном.

Працював в Одеській зуболікувальній школі. Під час Першої світової війни – військовий лікар. У 1926 р. організував кафедру стоматології Одеського медичного інституту. В 30-х рр. – викладач Одеського інституту удосконалення лікарів. Заступник голови Одеського одонтологічного товариства.

Література

1. Васильєв К. К. Вайнберг Йосип Мойсейович / К. К. Васильєв // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2005. – Т. 4 : В-Вог. – С. 22. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2ECmfda>.
2. Васильєв К. К. Професор-одонтолог Йосиф Моисеевич Вайнберг (1876-1935) / К. К. Васильєв // История стоматологии : 1-ша Всерос. конф. (с междунар. участием) : докл. и тез. – Москва, 2007 – С. 35–36.
3. Профессор И. М. Вайнберг : [некролог] // Советская стоматология. – 1936. – № 1.

🇺🇦 **14.08 – 125 років** тому народився **Подольський Тодосій (Феодосій) Дмитрович** (14.08.1896 – 09.08.1967, м. Київ), нейрорентгенолог, кандидат медичних наук (1954).

Закінчив Київський медичний інститут (1925). Працював лікарем окружної лікарні у м. Прилуки Чернігівської обл. (1925-1926); завідувачем районної лікарні (с. Іваниця на Чернігівщині, 1926-1930); лікарем-інтерном рентгеновського інституту в м. Київ (1930-1932); завідувачем рентгенкабінетом поліклініки у лікарні Південно-Західної залізниці ст. Жмеринка (1933-1936); молодшим науковим співробітником рентгеновідділу психоневрологічного інституту в м. Київ (1936-1941). Учасник Другої світової війни. Служив начальником рентгеновідділу нейрохірургічного шпиталю на Південно-Західному, Калінінградському, 1-му Прибалтійському і 2-му Далекосхідному фронтах (1941-1945). Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ступеня (1945).

Після війни повернувся в психоневрологічний інститут (з 1950 р. – НДІ нейрохірургії) на посаду молодшого наукового співробітника, у 1948-1958 рр. – старший науковий співробітник відділу рентгенології. Завідувач нейрорентгено-логічного відділу Київського НДІ нейрохірургії (1959-1967). У 1954 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Значение краниографии в диагностике арахноидэндотелиом (менингиом) головного мозга».

Напрямки наукових досліджень: діагностика внутрішньогрудних невrogenних пухлин, рентгено-діагностика травматичних абсцесів головного мозку та пухлин третього шлуночка головного мозку, значення краніографії в діагностиці менінгіом головного мозку, краніографічні зміни при артеріовенозних аневризмах судин головного мозку, ін. Автор 25 наукових праць.

Література

1. Подольський Тодосій (Феодосій) Дмитрович [Електронний ресурс] // Державна установа «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова НАМН України» : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3aJ4btZ> (дата звернення: 019.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 25.08 – 125 років тому народився **Синельников Рафаїл Давидович** (25.08.1896, м. Бердянськ, нині Запорізької обл. – 21.02.1981, м. Харків), анатом, доктор медичних наук, професор.

У 1918 р. вступив до Харківського університету. З 1919 р. навчання поєднував з роботою на кафедрі анатомії, де працював препаратором, згодом – інструктором. Після закінчення університету (1924) працював асистентом кафедри анатомії під керівництвом академіка В. П. Воробйова. Протягом 1931-1937 рр. – завідувач кафедри анатомії 2-го Харківського медичного інституту. Впродовж 1937-1971 рр. очолював кафедру анатомії 1-го Харківського медичного інституту. Працював також в Українському інституті експериментальної медицини (1931-1941). Впродовж 1924-1945 рр. – асистент лабораторії при Мавзолеї В. І. Леніна.

Неодноразово приїздив до Вінниці. Вперше – у 1940 р., коли Народний комісаріат охорони здоров'я України запропонував комісії під його керівництвом приступити до відновлення тіла М. І. Пирогова (того самого року Р. Д. Синельников виконував підготовчі роботи до ребалязації тіла М. І. Пирогова), але роботи, що були заплановані на літо 1941 р. не проводились у зв'язку з війною. Був науковим керівником комісій з

ребальзамування і збереження тіла М. І. Пирогова у 1945, 1956, 1973 роках.

Автор понад 75 наукових праць. Співавтор п'ятитомного «Атласу анатомії людини» (1938-1942), одного з найбільш популярних підручників для вищих медичних навчальних закладів.

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора (1944), орденом «Знак Пошани», медалями. На стіні анатомічної лекційної аудиторії-амфітеатру Харківського медичного університету розташовано барельєф Р. Д. Синельникова.

Література

1. Бобин В. В. Вклад профессора Р. Д. Синельникова в ребальзамирование тела Н. И. Пирогова / В. В. Бобин, В. М. Лупыр // Вісник морфології. – 2004. – Т. 10, № 1. – С. 8–9.
2. Гунько П. М. Ребальзамування тіла М. І. Пирогова: історіографічний зріз : [з 1945 р. Р. Д. Синельников був наук. керівником комісії з ребальзамування і збереження тіла М. І. Пирогова] / П. М. Гунько, В. О. Гайдуков, З. С. Мартинова // Вісник Вінницького нац. мед. ун-ту. – 2019. – Т. 23, № 2. – С. 330–336. – Бібліогр.: в кінці ст.
3. Лупир В. М. Синельников Рафаїл Давидович / В. М. Лупир, В. В. Бобін // Вчені Харківського державного медичного університету 1805–2005 / за ред. акад. А. Я. Циганенка. – Харків, 2003. – С. 223–224.
4. Синельников Рафаїл Давидович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2UbLEit> (дата звернення: 09.11.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 27.08 – 45 років тому народився **Щепанський Олег Володимирович** (27.08.1976, с. Комарівці Барського р-ну Вінницької обл. – 18.02.2015, м. Дебальцеве Донецької обл.), стрілець-санітар Збройних сил України, учасник російсько-української війни.

Закінчив 8 класів Комаровецької середньої школи (1991), навчався в СПТУ № 8 (нині Барський професійний будівельний ліцей) за фахом «Електрогазозварник». Служив у Збройних Силах України. Згодом працював у Комаровецькому ТОВ «Чернеччина» у рідному селі.

21 серпня 2014 р. був мобілізований до Збройних Сил України. Служив стрільцем-санітаром 30-ї окремої гвардійської механізованої бригади Сухопутних військ Збройних Сил України (військова частина А0409; польова пошта В2731) у м. Новоград-Волинський Житомирської обл. З січня 2015 р. – учасник війни на сході України. Учасник боїв за місто Дебальцеве Донецької області. Загинув під час виходу військовиків із Дебальцевого під ворожим артилерійським обстрілом. Похований у рідному селі.

Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня посмертно (22.09.2015). У с. Комарівці на будівлі загальноосвітньої школи (вулиця Олега Щепанського, 5), де навчався герой, відкрито йому меморіальну дошку (2015).

Література

1. Григор'єв Р. Присязі до останнього подиху вірний : [про О. Щепанського] / Р. Григор'єв // Барчани. – 2016. – 19 лют. – С. 7 : іл.
2. Зеленюк В. «Кругом нас земля горить і все плавиться...». Такі слова почула востаннє від чоловіка Олена Пінчук :

- [у жорстокому бою під Дебальцевим поліг О. Щепанський] / В. Зеленюк // Вінниччина. – 2015. – 4 берез. – С. 3 : фот.
3. Земля тобі пухом, герою! : [про загибель в зоні АТО О. Щепанського] // Подільський край. – 2015. – 6 берез. – С. 4 : іл.
 4. Мартонікова І. Вінничани знову прощалися із загиблими в АТО : Олега Щепанського вважали безвісти зниклим... / І. Мартонікова // Місто. – 2015. – 4 берез. – С. 3.
 5. Під Дебальцевом загинув барчанин Олег Щепанський : // 33-й канал. – 2015. – 4 берез. – С. 4 : фот.
 6. Три роки пам'яті : [вшанування О. Щепанського] // Подільський край. – 2018. – 23 лют. – С. 1 : фот.

 30 років тому (**серпень 1991**) у Вінниці заснована приватна стоматологічна клініка **«Вінінтермед»** із сімейним принципом обслуговування. У клініці надаються всі види стоматологічної допомоги. Клініка має сертифікат та ліцензію на всі види стоматологічної діяльності, створено умови для спеціалізації в галузі стоматології.

Література

1. Панчук В. У «ВІНІНТЕРМЕДІ» працюють послідовники святої Аполлонії / В. Панчук // Вінничанка. – 2012. – Лют. (№ 2). – С. 26–27 : кольор. фот.
2. Площанська Л. Чим приваблює «Вінінтермед»? / Л. Площанська // Вінниччина. – 2004. – 3 лют. : фот.
3. Про нас [Електронний ресурс] // ВІНІНТЕРМЕД : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3iRKmUE> (дата звернення: 04.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
4. Фірма «Вінінтермед ЛТД». Стоматологічна клініка // Славетна Вінниччина. – Київ, 2006. – Вип. 1. – С. 89.

Вересень

**Вінницький медичний коледж
ім. акад. Д. К. Заболотного
Корпус № 2**

*Фото з сайтів: <https://bit.ly/3k17Rf3>
<https://bit.ly/3jW7vFG>*

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

[Пам'яті Віталія Вашеняка]

Ой не плачте, очі мої рідні,
Хоч тяжка охоплює печаль.
Я був сином України гідним,
Та пішов у незбагненну даль.
Сам Господь мене сюди покликав,
Я тепер із Ним на небесах.
Поруч янголи і всіх святіших лика,
Тут одвічний спокій і краса.
Я у Бога прошу молитвами,
Щоб полегшив вам тяжкий удар.
Не журіться і не плачте, мамо, –
Я до вас всіміхаюся з-за хмар.
Осінь попрощалась листопадом,
Вже зима ступає на поріг.
Замітають білі снігопади
Сотні ще не пройдених доріг.
Та коли завітне все купчасто
Від п'яного подиху весни,
Не топтати більше мені рясту –
Прилечу метеликом у сни.
Обійму сестричку і дружину,
Поцілую матінку в чоло.
Пригорну до серця свого сина,
Прожену журбу десь за село.
Ви за мною тужите, я знаю,
Ваші сльози ріками течуть...
Вірте, що герої не вмирають –
Вони вічно в пам'яті живуть!

Людмила Мартишева

 01.09 – 120 років тому народився **Гейнісман Яків Ісакович** (01.09.1901, м. Вінниця – 21.07.1960, м. Київ), рентгенолог, доктор медичних наук (1949), професор (1951).

Закінчив Київський університет (1924) та Київський медичний інститут (1930).

Впродовж 1924-1930 рр. працював у Київському рентгенорадіологічному інституті (нині Інститут медичної радіології АМНУ); у 1930-1941 рр. – завідувач рентгенологічного відділу Київського психоневрологічного інституту. Військовий лікар (1941-1943). Завідувач рентгенологічного відділу клініки нервових хвороб Всесоюзного інституту експериментальної медицини (Москва, 1943-1944); завідувач рентгенологічного відділу Інституту неврології АМН СРСР (Москва, 1944-1950). Протягом 1950-1959 рр. завідував відділом нейрорентгенології Київського НДІ нейрохірургії.

Основні напрямки наукової діяльності: рентгенобіологія, рентгенодіагностика та рентгенотерапія захворювань нервової системи. Автор 65 наукових праць, у т. ч. 1 монографії.

Похований на Лук'янівському цвинтарі у Києві.

Література

1. Гейнісман Яків Ісакович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3k7EcAQ> (дата звернення: 03.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Гейнісман Яків Ісакович [Електронний ресурс] // Державна установа «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова НАМН України» : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2BZ6z32> (дата звернення: 03.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
3. Сергієнко Т. М. Гейнісман Яків Ісакович / Т. М. Сергієнко, В. І. Цимбалюк // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 5 : Вод-Гн. – С. 438–439 : портр. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/33nPo6q>.

🚩 **01.09 – 100 років тому (01.09.1921)**
відкрито **Вінницьку профшколу** для
середнього медичного персоналу, яка у
1954 р. набула статусу медичного училища,
з 1994 р. – **Вінницький медичний
коледж ім. акад. Д. К. Заболотного**.

Вищий навчальний заклад І-ІІ рівня
акредитації здійснює підготовку фахівців
зі спеціальностей «Лабораторна діагнос-
тика», «Фармація», «Лікувальна справа»,
«Сестринська справа», «Стоматологія ортопедична»,
«Акушерська справа», «Медико-профілактична справа».

Література

1. Андрієвський І. Ю. Майбутніх Амосових, Єлізарових та Федорових плекають у Вінницькому медколеджі / І. Ю. Андрієвський // Вінничанка. – 2013. – № 6. – С. 16–17 : фот.
2. Від училища – до коледжу: тези науково-практичної конференції. 15-16 грудня 1994 р. / ред. О. О. Приходський. – Вінниця, 1994. – 41 с.
3. Вінницький медичний коледж імені академіка Данила Заболотного // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3k17Rf3> (дата звернення: 03.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
4. Разанов Ю. Вінницькому медичному коледжу – 90 / Ю. Разанова // Вінниччина. – 2011. – 2 листоп. – С. 8 : кольор. фот.
5. Тарасюк В. С. Вінницький медичний коледж ім. акад. Д. К. Заболотного / В. С. Тарасюк, З. П. Белова. – Вінниця, 2001. – 103 с. : портр., кольор. іл.

 01.09 – 55 років тому (1966) відкрито **Погребищенське медичне училище**, з 2005 р. – коледж, з 2012 р. – вищий навчальний заклад І рівня акредитації.

Коледж готує молодших медичних фахівців за спеціальностями: «Лікувальна справа» (кваліфікація – фельдшер), «Сестринська справа» (кваліфікація – медична сестра), «Акушерська справа» (кваліфікація – акушерка).

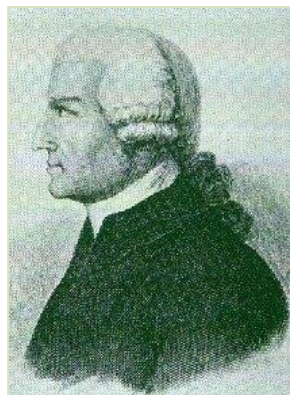
До складу коледжу входять 32 навчальні класи і кабінети, 10 лабораторій, бібліотека з читальною залом, спортивна зала, актова зала на 490 місць, студентська їдальня, студентський гуртожиток на 180 місць, стадіон і спортивна площадка.

Література

1. Гаврилюк О. Надросья скликає романтиків : [про Погребищ. мед. коледж] / О. Гаврилюк ; записав Е. Подільський // Вінничанка. – 2013. – № 10. – С. 18–19 : кольор. фот.
2. «Ми виховуємо професійних та милосердних медиків...» : [про історію та сучасність Погребищ. мед. коледжу] / підготувала Ю. Разанова // Вінниччина. – 2020. – 24 черв. – С. 7 : фот.
3. Мусієнко Л. Медичний коледж з розмахом відзначив піввіковий ювілей : [про Погребищ. мед. коледж] / Л. Мусієнко // Колос. – 2016. – 13 трав. – С. 2.
4. Подільський Е. Все, що на серце лягло... : [про історію Погребищ. мед. коледжу] / Е. Подільський // Колос. – 2016. – 15 квіт. – С. 2.
5. Подільський Е. Медична цитадель Надросья / Е. Подільський // Нова Вінницька газета. – 2011. – 15 черв. – С. 3 : фот.
6. Трублаєвич О. Тут готують медиків / О. Трублаєвич // Колос. – 2006. – 15 листоп. – С. 2.

🚩 **02.09 – 295 років** тому народився **Говард Джон** (02.09.1726, Енфілд (селище в Ірландії), Англія – 20.01.1790, м. Херсон), лікар, філантроп, перший в Англії тюремний реформатор, дослідник масових інфекційних захворювань в Європі.

Знання набув завдяки самоосвіті та великій практиці. Боровся з чумою. Вивчав становище ув'язнених і створив прогресивну в ті часи науку про тюремну систему.

Об'їздив багато країн Європи і Азії. В 1781 р. вперше відвідав Росію (Петербург, Кронштадт, Москва, Твер, Вишній Волочок, ін.). В 1789 р. приїхав до Росії вдруге. В жовтні прибув у Херсон і зупинився на хуторі свого приятеля Дофіне. Під час лікування хворих захворів на чуму і помер. Там і був похований.

Прах Джона Говарда був таємно вивезений Вінцентієм Потоцьким на прохання його дружини княгині Єлени де Лінь (уродженої Массальської) і похований в с. Ковалівка Немирівського району посеред парку на штучному острові Кемпа.

Література

1. Немирівщина від витоків до сьогодення : краєзнавчі нариси / О. І. Лесько [та ін.]. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2013. – 246 с. : фот. – Про Говарда. С. 72–72.
2. Ковалевка (Винницькая область) [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3lGh5hB> (дата звернення: 02.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

05.09 – 170 років тому народився **Рішаві Людвіг Альбертович** (25.08.(05.09).1851, містечко Немирів Подільської губернії, нині райцентр Вінницької обл. – 16(28).01.1915, м. Одеса), ботанік, фізіолог рослин, альголог, доктор ботаніки (1886), професор (1879).

Навчався в Білоцерківській та Немирівській гімназіях. Закінчив Новоросійський університет (1872).

Працював консерватором (хранителем) ботанічного кабінету Новоросійського університету (1872-1878). У 1878 р. захистив дисертацію «До питання про дихання рослин» і здобув ступінь магістра ботаніки. Упродовж 1879-1884 рр. – екстраординарний професор ботаніки Варшавського університету. Захистив докторську дисертацію «К вопросу о так называемом гальванотропизме» (1886). Повернувся до Одеси, працював у Новоросійському університеті приват-доцентом, екстраординарним професором ботаніки (1886); керував кафедрою ботаніки (1885–1903) і одночасно Ботанічним садом (1886-1895). Читав науково-популярні лекції у Новоросійському товаристві природознавців (1895–1905) та курс ботаніки для студентів медичного факультету Новоросійського університету; керував ботанічною лабораторією Одеських вищих жіночих курсів (1900-1915).

Досліджував тропізми рослин; вивчав водорості та лишай з метою їх систематики. Автор 22 наукових праць.

Голова Одеського товариства садівництва та попечитель школи садівництва (1895–1898). Заслужений ординарний професор Новоросійського університету (1904).

Література

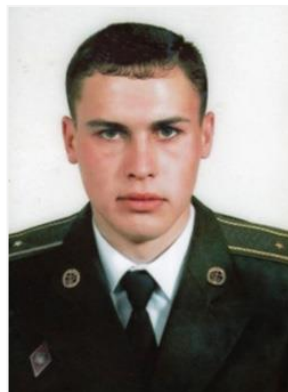
1. Рішаві Людвіг Альбертович // Випускники Одеського національного університету імені І. І. Мечникова : енцикл. слов. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; редкол.: В. В. Глебов

[та ін.]. – Одеса : ОНУ, 2019. – С. 153 : портр. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/33r77Kp>.

2. Рішаві Людвіг Альбертович // Власенко В. М. Вони творили нашу велич. – Біла Церква, 2016.– С. 34. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2Xm8y97>.
3. Рішаві Людвіг Альбертович (1851-1915) // Медицина в Україні : біобібліогр. словник / авт.-упоряд. С. М. Булах, М. М. Гайдучок, Л. Б. Долинна [та ін.] ; наук. керівник Р. І. Павленко ; Нац. наук. мед. б-ка України. – Київ : СПД Коляда О. П., 2012. – Вип. 2. Друга половина XIX – початок XX століття. Літери Л-С. – С. 212. – (Медична біографістика).

 06.09 – 40 років тому народився **Вашеняк Віталій Петрович** (06.09.1981, с. Митки Барського р-ну, Вінницької обл. – 16.11.2014, с. Польове Шахтарського р-ну, Донецької обл.), майор медичної служби Збройних сил України, учасник Операції об'єднаних сил (ООС).

Закінчив Вінницький медичний коледж ім. акад. Д. К. Заболотного. Служив на посаді начальника медичного

пункту 6-го навчального артилерійського полку, 169-го навчального центру Сухопутних військ Збройних сил України.

Загинув в районі Дебальцеве внаслідок наїзду автомобіля на фугас на блок-посту «Гостра Могила» поблизу селища Польове Шахтарського району Донецької області. Похований рідному селі.

Указом Президента України за № 270/2015 від 15.05.2015 р. за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності

України, вірність військовій присязі, нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (помертвно), медалями.

На будівлі загальноосвітньої школи в с. Митки відкрито меморіальну дошку герою (2015). Його ім'ям названо новостворену вулицю в м. Бар Вінницької області.

Література

1. Зеленюк В. «Душа його в небесному строю...» : у Митківській школі відкрили меморіальну дошку Віталію Вашеняку / В. Зеленюк // Вінниччина. – 2015. – 18 листоп. – С. 1 : кольор. фот.
2. Земляки провели в останню путь загиблого героя Віталія Вашеняка // Барчани. – 2014. – 28 листоп. – С. 2
3. Зеленюк В. Замість відпустки у... вічність пішов 33-річний майор медичної служби Віталій Вашеняк / В. Зеленюк // Вінниччина. – 2014. – 26 листоп. – С. 3 : фот.
4. Корчинський М. Йому було від роду тридцять три... / М. Корчинський // Подільський край. – 2014. – 28 листоп. – С. 5 : ил.

 22.09 – 130 років тому народився **Сидорук Федір Фаустович** (22.09.1891, с. Борсуки, нині Лановецького р-ну Тернопільської обл. – 16.01.1980, м. Ічня Ічнянського р-ну Чернігівської обл.), акушер-гінеколог, організатор охорони здоров'я, громадський діяч.

У 1914 р. закінчив учительську семінарію. Упродовж 1914-1926 рр. – викладач народного училища в с. Чорномин, нині Піщанського р-ну на Вінниччині. У 1930 р. закінчив Одеський медичний інститут.

Працював лікарем Путивльської районної лікарні на Сумщині (1930-1934). Лікар, завідувач акушерсько-гінекологічного відділення (1934-1940), головний лікар Ічнянської районної

лікарні Чернігівської області (1940-1941). Учасник радянсько-фінської та Другої світової воєн. Головний лікар Ічнянської районної лікарні Чернігівської області (1945-1973), акушер-гінеколог Ічнянської районної лікарні Чернігівської області (1973-1980). Депутат Верховної Ради УРСР 2-х скликань.

Заслужений лікар УРСР (1978). Нагороджений орденами Леніна, Вітчизняної війни II ст. (1943), Червоної Зірки (1944), двома орденами «Знак Пошани», медалями.

Література

1. Івахів Г. Сидорук Федір Фаустович / Г. Івахів // Тернопільський Енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2008. – Т. 3 : П-Я. – С. 255.
2. Сидорук Федір Фаустович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2R3H5W8> (дата звернення: 02.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
3. Сидорук Федор Фаустович [Електронний ресурс] // Память народа : електрон. банк документів «Подвиг народа в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.» : [офіц. сайт М-ва оборони РФ]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/32uayP4> (дата звернення: 09.11.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 24.09 – 100 років тому народився **Мельничук Павло Володимирович** (24.09.1921, с. Білки Ситковецького, нині Іллінецького р-ну Вінницької обл. – 14.12.1995, м. Москва, РФ), відомий невролог, доктор медичних наук, професор.

Навчався у Ленінградському інституті зв'язку та розпочалася Друга світова війна. Служив радіотелеграфістом.

Закінчив з відзнакою 1-й Московський медичний інститут ім. М. І. Сеченова (1952). Навчався в клінічній ординатурі, згодом – в аспірантурі кафедри нервових хвороб. В 1958 р. захистив кандидатську дисертацію, присвячену біоелектричній активності головного мозку у дітей, які постраждали внаслідок черепно-мозкової травми. Це була одна з перших праць в клініці з використанням електроенцефалографії. Працюючи в клініці нервових хвороб, сконструював прилад з гальванометрів для реєстрації ЕЕГ і ЕМГ.

Впродовж 1961-1968 рр. – завідувач кафедри нервових хвороб Читинського медичного інституту; доцент (1968-1972), завідувач (1972-1990) кафедри нервових хвороб 1-го лікувального факультету 1-го Московського медичного інституту ім. М. І. Сеченова. У 1975 р. створив медико-генетичне відділення, у 1976 р. – відділення патохімії обміну речовин. Упродовж 1990-1995 рр. працював консультантом клініки кафедри нервових хвороб 1-го лікувального факультету 1-го Московського медичного інституту ім. М. І. Сеченова.

Був головою Московського товариства невропатологів і психіатрів, членом президії Всесоюзного і Всеросійського товариств, членом редколегій «Журнала невропатологии и психиатрии им. С. С. Корсакова», «Неврологического журнала».

Наукові дослідження в галузі надання невідкладної неврологічної допомоги; захворювання підкоркових ганглій, епілепсії, інфекційної патології центральної нервової системи, ін. Був піонером використання методики викликаних потенціалів нервової системи в неврології. Багато уваги приділяв нейропедіатричним проблемам, зокрема, вивченню гіперкінезів у дітей.

Автор близько 150 наукових праць, 2-х монографій, підручника для студентів, автор і редактор двох видань для лікарів «Болезни нервной системы» у 2-х томах.

Нагороджений орденами Вітчизняної війни II ступеня (1985), медалями «За бойові заслуги» (1945), «За оборону Кавказу» та ін. нагородами.

Література

1. Павел Владимирович Мельничук : [некролог] // Неврологический журнал. – 1996. – № 2. – С. 63.

🇺🇦 **26.09 – 65 років** тому народився **Корчинський Володимир Станіславович** (26.09.1956, с. Галузинці Деражнянського р-ну Хмельницької обл.), кардіолог, доктор медичних наук (1996).

Закінчив Саратовський медичний інститут (1980), Військово-медичну академію у Ленінграді (нині Санкт-Петербург, 1988).

З 1980 р. працював військовим лікарем. З 1988 р. – начальник медичного відділення у Центральному військовому клінічному санаторії «Хмільник», з 1997 р. – начальник лікувально-діагностичного центру; з 2009 р. – завідувач Вінницького соціально-економічного інституту університету «Україна».

Вивчає проблеми фізичної реабілітації осіб з високим ризиком розвитку серцево-судинних захворювань, профілактичної кардіології, етіопатогенетичні варіанти гіпертонічної хвороби і метаболічного синдрому; розробляє фізичні методи реабілітації при гіпертонічній хворобі.

Література

1. Бобров В. О. Корчинський Володимир Станіславович / В. О. Бобров // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2014. – Т. 14 : Кол-Кос. – С. 625 : портр. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2ZrpH2f>.

 27.09 – 55 років тому народився **Верба Андрій В'ячеславович** (27.09.1966, м. Жмеринка Вінницької обл.), військовий хірург, кандидат медичних наук, генерал-майор медичної служби, учасник Операції об'єднаних сил (ООС).

Закінчив з відзнакою Вінницьке медичне училище (1985), Військово-медичну академію імені С. М. Кірова (1993).

Працював головним хірургом Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону у Вінниці (2007–2014). З березня 1914 р. – у зоні бойових дій на Сході України, з червня – начальник 59-го військового мобільного багатoproфільного шпиталю. На початку літа 2014 р. – у зоні бойових дій, в польових умовах провів першу в історії України хірургічну операцію, врятувавши життя лейтенанта-розвідника. На середину листопада під його керівництвом у польових умовах було виконано понад 1500 операцій. Всі бійці одужали. З грудня 2014 р. – тимчасово виконувач обов'язків директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України. 12 лютого 2015 р. призначений директором Військового медичного департаменту Міністерства оборони України, головним державним санітарним лікарем Міністерства оборони України.

Наукові дослідження: регіонарна антибіотикотерапія в комплексному лікуванні гнійно-запальних ускладнень жовчокам'яної хвороби; організація надання хірургічної допомоги при вогнепальних пораненнях органів черевної порожнини з використанням ендовідеохірургії у мирний та воєнний час; релaparоскопія як метод діагностики та лікування ранніх післяопераційних ускладнень після лапароскопічних операцій, ін. Автор та співавтор численних наукових праць та патентів на винаходи.

Заслужений лікар України (2011). Нагороджений орденами Богдана Хмельницького III ст., (2014), Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого III ст. (2016), Святого Юрія Переможця (2017), Почесною відзнакою «За заслуги перед Вінниччиною» (2015).

Література

1. Вальтер І. 1500 бійців під кулями прооперував легендарний хірург зі Жмеринки : легенди народжуються у пеклі воєнних дій. Одна з них – наш земляк, хірург Андрій Верба / І. Вальтер // 33-й канал. – 2015. – 9 груд. – С. 4 : фот.
2. Верба Андрій В'ячеславович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2EJpkbJ> (дата звернення: 02.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
3. Годлевська Г. Чудовий колектив фахівців повернув мене до життя : [про А. Вербу, заслуж. лікаря України] / Г. Годлевська // Подільська порадиця. – 2018. – 18 лип. – С. 3 : фот.
4. Мельник А. Вінницький генерал-медик особисто оперував пораненого десантника на передовій в зоні АТО / А. Мельник // 33 канал. – 2016. – № 16. – С. 5.
5. Скрипник В. Хірург з Вінниці успішно провів історичну для України операцію / В. Скрипник // RIA. – 2014. – 25 черв. – С. 6 : фот.

 27.09 – 65 років тому народився **Годлевський Леонід Семенович** (27.09.1956, с. Джурин Шаргородського р-ну Вінницької обл.), патофізіолог, доктор медичних наук (1992), професор (1995).

У 1979 р. закінчив з відзнакою Одеський медичний інститут, де відтоді й працював: з 1999 р. – завідувач кафедри біофізики, інформатики та медичної апаратури.

Член Спілки фізіологів України, міжнародних наукових спілок з нейронаук, спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій з патологічної фізіології, фармакології, медичної інформатики, кібернетики; експерт з питань інформатизації та медицини.

Наукові дослідження: експериментальна епілептологія; нейрофізіологія; механізми припинення епілептичної активності; методи штучного підвищення функції антиепілептичної системи мозку, ін.

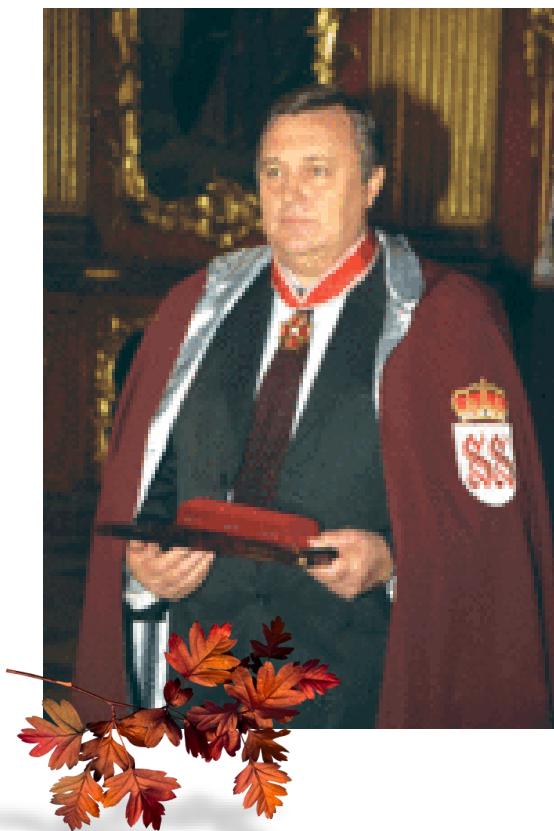
Автор понад 400 наукових праць, у т. ч. 12 монографій та навчальних посібників, 65 авторських свідоцтв і патентів на винаходи з патологічної фізіології, фізіології й медичної інформатики.

Відзначений почесним званням «Кращий винахідник України (1986); лауреат загальносоюзної молодіжної премії (1989), премії НАН України ім. Д. І. Чижевського з біофізики за вагомий внесок в розробку методів стимуляції мозку. Заслужений діяч науки і техніки України (2015).

Література

1. Білоконенко С. П. Годлевський Леонід Семенович / С. П. Білоконенко // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 6 : Го-Гю. – С. 20–21 : портр. – Електрон. версія– Режим доступу: <https://bit.ly/3i2AfMn>.
2. Професор Годлевский Леонид Семенович : к 60-летию со дня рождения // Інтегративна антропологія. – 2016. – № 2. – С. 73–74 : фот. – Електронна версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2F8bwaY>.

Жовтень

**Шпак Володимир Якович,
заслужений лікар України**

*Фото з сайтів: <https://bit.ly/2DFVUuV>
<https://bit.ly/3kasg0z>*

З-між віхол золотого листя
Осоння днів, дощів густих,
Згадалось щось до болю близьке,
Що не зумів я зберегти...

Торкнулося душі і пестить,
Грайливим променем сія.
А може, то в мені воскресла
Прекрасна посмішка твоя?

Згадався погляд твій прощальний,
Зігрів холодний шал зими,
І радості моєї жайвір
До серця тулиться крильми.

Микола Гедз

25.10 – 105 років тому народився **Депешко Іларіон Трофимович** (25.10.1916, с. Пляхова, нині Козятинського р-ну Вінницької обл. – 11.08.1989, м. Куп'янськ Харківської обл.), провізор, доктор біологічних наук (1973), професор (1976).

Закінчив Харківський фармацевтичний інститут (1937). Працював у Харкові завідувачем контрольно-аналітичної лабораторії аптекоуправління (1940-1943); начальником експериментальної лабораторії хіміко-фармацевтичного заводу «Здоров'я» (1948-1950); старшим науковим співробітником, завідувачем біохімічної та технологічної лабораторій Української науково-дослідної станції шовківництва (1950-1976); одночасно з 1965 р. – у фармацевтичному інституті: завідувач (з 1976 р.), професор-консультант (1986-1988) кафедри фармацевтичної хімії.

Наукові дослідження присвячені синтезу і спектроскопічному вивченню біологічно активних речовин та лікарських препаратів, похідних фенілгідазину, піразоліну і тіазолу.

Література

1. Депешко Илларион Трофимович (1916–1989) // Ученые Украины – фармации : справочник-проспект / сост. В. Г. Гулько [и др.]. – Харьков, 1991. – С. 59–60.
2. Депешко Іларіон Трофимович [Електронний ресурс] // Фармацевтична енциклопедія : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2DfjeiP> (дата звернення: 03.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
3. Мікуліна О. І. Депешко Іларіон Трофимович / О. І. Мікуліна, І. М. Перцев // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 7 : Ї-Ді. – С. 396 : портр. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2XlIBpS>.

🚩 **27.10 – 125 років** тому народився **Мотрич Микола Семенович** (27.10.1896, м. Прилуки Полтавської губернії, нині Чернігівська обл. – 04.02.1965, смт Іванків Київської обл.), хірург вищої кваліфікацій-ної категорії, організатор охорони здоров'я.

Закінчив Київський медичний інститут (1925).

Працював ординатором Пироговської лікарні у Вінниці, завідувачем медичної амбулаторії Новогребельського цукрового заводу, нині Калинівського р-ну Вінницької обл.; окружним судовим медичним експертом у Прилуках; завідувачем Малодівицької районної лікарні на Чернігівщині; ординатором хірургічного відділення Прилуцької міжрайлікарні; клінічним ординатором кафедри дитячої хірургії Київського медичного інституту; травматологом ортопедичної лікарні; ординатором хірургічного відділення центральної окружної лікарні Південно-Західної залізниці; виїзним лікарем Київської станції швидкої допомоги. Учасник Другої світової війни. Очолював центральну районну лікарню в селищі Іванків на Київщині (1943-1960).

Автор численних публікацій санітарно-просвітницької тематики. Досконало володів оперативною майстерністю (виконав понад 10800 різних оперативних втручань).

Неодноразово обирався депутатом селищної та районної рад, делегатом з'їздів хірургів УРСР та СРСР

За заслуги в галузі охорони здоров'я був нагороджений орденом «Знак пошани» (1960), медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні» (1945), знаком «Відмінник охорони здоров'я» (1947).

Іванківський районний музей містить матеріали про хірурга. Одна з вулиць Іванкова носить ім'я лікаря Мотрича, на одному з будинків якої на честь 110-ї річниці від дня його народження встановлено меморіальну дошку з портретом хірурга (2006).

Література

1. Печковський К. Є. Мотрич Микола Семенович : (до 120-ї річниці від дня народж.) / К. Є. Печковський // Медична наука України. – 2016. – Т. 12, № 1/2. – С 110–111. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2PwAd2v>.
2. 10 000 операцій лікаря Мотрича // Київська правда. – 1951. – 9 трав. – С. 3.
3. 33 роки самовідданої праці // Червоний промінь. – 1956. – 28 жовт. – С. 2.
4. Ювілей сільського лікаря // Київська правда. – 1956. – 27 жовт. – С. 3.
5. З ім'ям лікаря Мотрича на вустах // Трибуна праці. – 2004. – 31 січ. – С. 2.

 31.10 – 75 років тому народився **Шпак Володимир Якович** (31.10.1946, м. Гайсин Вінницької обл.), хірург, кандидат медичних наук, організатор охорони здоров'я.

Закінчив Одеський медичний інститут (1975).

Працював лікарем-хірургом у Гайсинській ЦРЛ, Київській міській лікарні № 23, НДІ клінічної та експериментальної хірургії, з 1996 р. – головний лікар того самого інституту. З 1990 р. працює в Міністерстві охорони здоров'я України, з 1996 р. – в Кабінеті Міністрів України. Заступник

начальника Управління гуманітарної політики України, завідувач сектору охорони здоров'я Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Напрямки наукових досліджень: проблеми хірургії, кріомедицини, управління охороною громадського здоров'я.

Заслужений лікар України, відмінник охорони здоров'я. Нагороджений медаллю ім. академіка М. Д. Стражеска «За заслуги в охороні здоров'я», Міжнародним орденом Св. Станіслава III ступеня (2005).

Література

1. Шпак Володимир Якович // Хто є хто на Вінниччині. Видатні земляки : довідково-біографічне видання. – Київ, 2001. – Т. 2. – С. 87 : портр.
2. Шпак Володимир Якович [Електронний ресурс] // Міжнародний орден Святого Станіслава : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: (дата звернення: 03.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
3. Шпак Володимир Якович [Електронний ресурс] // Міжнародний орден Святого Станіслава : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2006–. – Режим доступу: <https://bit.ly/3kasg0z> (дата звернення: 03.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

Листопад

**Пам'ятник на могилі Артемія Рафаловича,
м. Санкт-Петербург**

Фото О. Рожнової

Я прийду до тебе в пору падолисту –
Смуток перестиглий з віт душі спаде,
Задивлюся в очі, рідні очі зблизька,
І взаємним щастям проясніє день.

Я прийду до тебе – перехопить подих.
Все зміліє, зникне. Тільки я і ти.
Скільки раз до тебе у думках приходив,
Щоб навік лишитись, щоб назад не йти.

Я прийду до тебе в багрянисту осінь,
Поки дощ не сіє поміж нами сліз,
Приголублю словом, що чекало досі,
Словом, що світліше чистоти беріз.

Я спішу до тебе. В мареві уяви
Бачу нашу зустріч, грішну і святу,
Та стою на місці – самотній явір,
Руки простягнувши в сіру пустоту.

Микола Гедз

 05.11 – 90 років тому народився **Барабой Вілен Абрамович** (05.11.1931, м. Гайсин Вінницької обл.), онколог, доктор медичних наук (1974), професор (1989).

Закінчив Київський медичний інститут (1953). Працював головним санітарним лікарем Акмолинської області, (Казахстан; 1953-1957). Молодший науковий співробітник (1961-1962), старший науковий співробітник (1962-1971) відділу радіобіології та біофізики фізіології АН УРСР, старший науковий співробітник (1971-1989), завідувач лабораторії експериментальної онкології та променевої патології (1989-1999) Київського НДІ рентгено-радіологічного і онкологічного інституту, нині Інститут онкології АМНУ. Емігрував до Німеччини.

Лауреат премії імені О. Палладіна АН УРСР (1997), премії імені О. О. Богомольця НАНУ (1998), Державної премії України в галузі науки і техніки (1999).

Досліджує біохімічні та біофізичні механізми променевого ураження і захист від нього; проблеми радіорезистентності пухлин і засобів їх подолання; дію на пухлини гіпертермії та комбінованої терморадіотерапії; спільні риси й особливості радіаційних і нерадіаційних стресів; особливості іонізуючої радіації низької інтенсивності; біологічну та протипроменеву дію рослинних фенольних сполук, вільнорадикальний механізм дії цих сполук. Автор численних наукових праць, патентів на винаходи.

Література

1. Арендаревський Л. Ф. Барабой Вілен Абрамович / Л. Ф. Арендаревський // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2003. – Т. 2 : Б-Біо. – С. 214 : портр. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/2DySM3j>.

2. Виноградова Р. П. Лауреати премії НАН України імені Олександра Володимировича Палладіна 1997–1998 рр. [у т. ч. В. А. Барабой] / Р. П. Виноградова, В. М. Данилова // *Ukrainian biochemical journal*. – 2014. – Т. 86, № 3. – С. 133–139.
3. Вілен Абрамович Барабой : до 75-річчя від дня народження // *Український біохімічний журнал*. – 2006. – № 5. – С. 163–164.

 07.11 – 190 років тому народився **Совінський Леонард** (пол. Sowiński Leonard) (07.11.1831, с. Березівка Літинського повіту Подільської губернії, нині Любарського р-ну Житомирської обл. – 23.12.1887, с. Стетківці, нині Чуднівського р-ну Житомирської обл.), лікар, письменник, поет, драматург, перекладач.

Закінчив історико-філологічний (1851) і медичний (1855) факультети Київського університету Св. Володимира.

За участь у польському повстанні впродовж 1862-1868 рр. перебував у засланні, згодом переїхав до Варшави.

Писав вірші, поеми й драми на народні теми. Один з перших перекладачів (з поч. 60-х рр.), дослідників і популяризаторів творчості Т. Г. Шевченка. Автор драми «Na Ukrainie» (1873) про події під час січневого повстання), праць «*Studja nad ukraińska literature dzisiejsza*» (1860), «*Taras Szewczenko*» (1861) з додатком перекладу поеми «Гайдамаки»; переклав «Наймичку» й ін. твори Шевченка.

Його батько Ян був польським шляхтичем і знаним на Поділлі музикантом. Перед купівлею маєтку у Березівці проживав у с. Пиків (нині Калинівського р-ну Вінницької обл.), де навчав музики у будинку Вацлава Борейка.

Література

1. Галус О. Леонард Совінський – перший перекладач творів Тараса Шевченка польською мовою / О. Галус // Філологічний дискурс. – 2017. – Вип. 5. – С. 20–24. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/36hkWuA>.
2. Короткий В. Взаємини Володимира Антоновича та Леонарда Совінського: епізод з історії хлопоманства / В. Короткий // Київські полоністичні студії. – Т. 26. – С. 236. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/32NdSWa>
3. Леонард Совінський [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2YSruNg> (дата звернення: 01.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
4. Совінський (Sowiński) Леонард // Відомі поляки в історії Вінниччини : біогр. слов. / В. Колесник. – Вінниця, 2007. – С. 740–744 : портр.

 11.11 – 95 років тому народився **Шкурлатовський Віктор Миколайович** (11.11.1926, с. Бухни Погребищенського р-ну Вінницької обл. – 30.11.1995, м. Белгород, РФ), організатор охорони здоров'я вищої категорії, патологоанатом 1-ї категорії.

Закінчив Хабаровський державний медичний інститут (1952).

Працював у м. Свободний Амурської обл.: терапевтом міської лікарні (1952), завідувачем міської поліклініки і за сумісництвом – патологоанатомом (1953-1955), головним лікарем міської лікарні (1960-1963); завідувачем міського відділу охорони здоров'я (1963-1964); головним лікарем (1964-1983), патологоанатомом Амурської обласної клінічної лікарні (1983-1985). За час його роботи на посаді головного лікаря Амурської обласної клінічної лікарні було побудовано терапевтичний корпус,

внаслідок чого збільшилася кількість ліжок із 525 до 938. Було відкрито нові, єдині в області відділення: дитяче, хірургічне, патології вагітних, торакальне, щелепно-лицьове, ендокрино-логічне, реанімаційне та ін.; налагоджена централізована стерилізація крові; введено біля 40 нових методів діагностики. У 1986 р. переїхав до сина у м. Белгород, де працював патологоанатомом у Белгородській міській лікарні № 1 (1986-1987), у морзі (1987-1990). Учасник Другої світової війни.

Автор численних наукових публікацій у провідних тогочасних часописах і збірках.

Заслужений лікар РРФСР (1975). Нагороджений орденами Вітчизняної війни I ступеня (1985), Червоної Зірки (1945), медаллю «За трудову доблесть» (1960) та багатьма ін. нагородами. Його ім'я занесено до 6-ї Книги Пам'яті Хабаровського краю.

Література

1. Кистенева О. А. Жизненный путь Виктора Николаевича Шкурлатовского, ветерана Великой Отечественной войны, заслуженного врача РСФСР : (к 90 летию со дня рождения) / О. А. Кистенева, К. М. Шкурлатовская, В. В. Кистенев // International scientific review. – 2016. – № 10. – С. 59–62. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/30wqgZd>.
2. Шкурлатовский Виктор Николаевич // Бойко Т. А. На всю оставшуюся жизнь : (к 65-летию Победы). – Хабаровск, 2010. – С. 97. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3kkdzc4>.
3. Шкурлатовский Виктор Николаевич [Електронний ресурс] // Память народа : электрон. банк документов «Подвиг народа в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.» : [офіц. сайт М-ва обороны РФ]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3m3bQZu> (дата звернення: 01.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 19.11 – 120 років тому народився **Яновський Давид Наумович** (19.11.1901, м. Вінниця – 02.03.1969, м. Київ), гематолог зі світовим ім'ям, доктор медичних наук, професор.

Закінчив медичний факультет Київського університету (1927).

Працював терапевтом у с. Джулинка на Вінниччині, в Олександрівській лікарні у Києві. У 1936 р. в Інституті клінічної медицини організував першу в Україні клініку гематології. У роки Другої світової війни був головним терапевтом Південно-Західного та 3-го Українського фронтів. З 1947 р. і до кінця життя очолював відділ клінічної гематології Українського НДІ кардіології ім. акад. М. Д. Стражеска (м. Київ). Творець Київської школи гематологів.

Розробив оригінальну клініко-анатомічну класифікацію анемій. Зробив вагомий внесок в розвиток морфологічного напрямку в лабораторній діагностиці захворювань системи крові.

Автор понад 160 наукових праць, 7 монографій з актуальних проблем гематології; серії атласів, серед яких (у співавторстві) «Атлас клинической гематологии» (1940, 1963), «Пунктаты лимфатических узлов» (1953), «Атлас экссудатов и транссудатов» (1968), «Атлас цитологии пунктатов лимфатических узлов» (1969).

Нагороджений орденами Червоного Прапора, Червоної Зірки, Вітчизняної війни I ступеня, багатьма медалями та ін. нагородами.

Література

1. Бойчак М. П. Учні М. Д. Стражеска. Частина 1. Головні терапевти фронтів у роки Другої світової війни : [у т. ч. про Д. Н. Яновського] / М. П. Бойчак // Therapia. Український медичний вісник. – 2017. – № 2. – С. 61–63

2. Глужман Д. Ф. Классическое наследие ученого-гематолога : (к 110-летию со дня рождения профессора Д. Н. Яновского) / Д. Ф. Глужман // Лабораторна діагностика. – 2011. – № 4. – С. 72.
3. Кнопов М. Ш. Видный ученый и талантливый гематолог : (к 110-летию со дня рождения проф. Д. Н. Яновского) / М. Ш. Кнопов, В. К. Тарануха // Гематология и трансфузиология. – 2011. – Т. 56, № 6. – С. 45–46.
4. Кнопов М. Ш. Д. Н. Яновский – представитель терапевтической школы Н. Д. Стражеско и военно-полевой терапии : (к 100-летию со дня рождения) / М. Ш. Кнопов // Гематология и трансфузиология. – 2001. – № 5. – С. 46 .
5. Кнопов М. Ш. К 90-летию со дня рождения Д. Н. Яновского / Кнопов М. Ш. // Гематология и трансфузиология. – 1991. – Т. 36, № 10. – С. 39–40.
6. Памяти Д. Н. Яновского // Проблемы гематологии и переливания крови. – 1969. – Т. 14, № 6. – С. 62.

 25.11 – 205 років тому народився **Рафалович Артемій (Артем) Олексійович** (13(25).11.1816, м. Могилів Подільської губернії, нині м. Могилів-Подільський Вінницької обл. – 03(15).05.1851, м. Санкт-Петербург, Російська імперія), епідеміолог, етнограф, мандрівник, доктор медицини, професор.

Закінчив медичний факультет Берлінського університету (1938).

З 1839 р. – лікар і викладач Рішельєвського ліцею в Одесі. У 1846-1848 рр. з метою вивчення чуми подорожував країнами Північної Африки та Південно-Західної Азії, де проводив етнографічні, медико-географічні, епідеміологічні дослідження. Зібрані ним цінні колекції зберігаються в Одеському археологічному музеї.

Напрямки наукової діяльності: питання лікування чуми, курортологія та санітарна статистика.

Статський радник. Член Російського географічного товариства. Спадковий Почесний громадянин м. Одеси.

Похований на Волковському цвинтарі в Санкт-Петербурзі.

Література

1. Васильєв К. К. Нове в біографії А. О. Рафаловича (1816-1851) / К. К. Васильєв // Тези доп. десятої Вінниц. обл. іст.-краєзнав. конф., 6 верес. 1991 р. – Вінниця, 1991. – С. 43–44.
2. Рафалович Артем Олексійович // Імена в медицині у відгомоні часу : календар / Нац. наук. мед. б-ка України ; уклад. І. С. Булах, Ю. Г. Віленський, Л. Є. Корнілова. – Київ, 2011. – С. 16.
3. Рафалович Артем Олексійович // Медицина в Україні. XVIII – перша половина XIX ст. Додатковий випуск : біобібліогр. словник / авт.-упоряд. М. М. Гайдучок. – Київ, 2002. – С. 80–81.
4. Рафалович Артем Олексійович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3ifGpIy> (дата звернення: 06.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
5. Рафалович Артемій Алексеевич // Скорук П. Могилевчане / П. Скорук. – Вінниця, 2016. – С. 79–80.

Грудень

**Меморіальна пам'ятна дошка
медику, старшому сержанту
Державної прикордонної служби України
Віктору Соколовському
в м. Могилів-Подільський на Вінничині**

Фото з сайтів: <https://bit.ly/3jW5Sb8>
<https://bit.ly/35aMrXP>

ПІСНЯ ПРО ВОЛЮ

Ой там, де воля, — пісня ллється,
А де неволя — там нема;
Там чути, як кайдан кується,
Там вічний голод і зима.
В краю, де воля, — люд багатий,
В краю неволі він в ярмі;
Там поле, труд — усе забрато,
А луччі люде у тюрмі.
В краю, де воля, — є кохання,
В краю неволі — лиш нудьга;
Там гасне щире поривання,
Там любляться з-під батога.
В краю, де воля, — діти гарні,
В краю неволі — калічня;
Сидять не в школі — в буцегарні
Та вчаться гнутися щодня.
В краю, де воля, — голос правди,
В краю неволі — все брехня;
Там є багато тільки кривди,
Царить в законі розбійня.
В краю, де воля, — всім весело,
В краю неволі — сум тяжкий;
Коли ж, коли ж все знесемо,
Коли настане день ясний?

Данило Заболотний

 15.12 – 95 років тому народився **Вовкодав Володимир Петрович** (15.12.1926, с. Лозни Летичівського р-ну Хмельницької обл. – 04.03.2012, с. Кармелюкове Жмеринського р-ну Вінницької обл.), медичний працівник, фольклорист, краєзнавець, громадський діяч.

Закінчив Вінницьке медичне училище в 1959 р.

З 1960 р. працював завідувачем медпункту в с. Кармалюкове Жмеринського району.

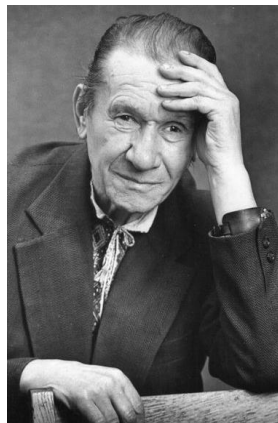
Автор наукових розвідок, краєзнавчих публікацій, зокрема, про визвольний рух на Поділлі у 20-ті роки 20 ст. Збирав історичні та фольклорні матеріали про Устима Кармалюка, видав збірки «Останній гайдамака» (2001) та «Правда очі коле» (2003). Ініціював встановлення пам'ятника Устимові Кармалюку в смт Летичів Хмельницької обл. Записав понад дві тисячі народних пісень, сотні легенд, усмішок, прислів'їв та приказок, загадок, діалектизмів, прізвиськ, топонімічних назв, тощо, які увійшли до збірників «Весільні пісні» (1982), «Народні оповідання» (1983), «Калинова сопілка» (1989), «Український сонник» (1991) та ін.

Був членом історичного клубу «Холодний Яр», Національної Спілки журналістів України (1996). Репресований за розповсюдження листівок-закликів УПА.

Лауреат Всеукраїнської премії ім. Павла Чубинського Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (1996), премії «За подвижництво у державотворення» ім. полковника Армії УНР Якова Орла-Гальчевського. Нагороджений орденами «За мужність» III ступеня (2009), «За заслуги» III ступеня.

Похований в с. Курилівці Жмеринського р-ну Вінницької обл.

Ім'я Вовкодава Володимира Петровича увічнене на меморіальній дошці, яку в березні 2014 р. було встановлено на

фасаді Кармалюківського Будинку культури. 29 вересня 2016 р. згідно рішення 7-ї сесії Жмеринської районної ради 7-го скликання комунальному закладу «Жмеринська центральна районна бібліотека» присвоєно ім'я В. П. Вовкодава. Одна з вулиць міста Жмеринки також носить його ім'я. У 2018 р. засновано обласну краєзнавчу премію ім. Володимира Вовкодава.

Література

1. Ним завжди керувала любов : [пам'яті В. П. Вовкодава] // Жмеринський меридіан. – 2012. – 10 берез. – С. 2
2. Подолинний А. М. Вовкодав Володимир Петрович / А. М. Подолинний // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2005. – Т. 4 : В-Вог. – С. 683 : портр. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3a3G7S9>.
3. Подолинний А. Краслюб / А. Подолинний // Пам'ятки України. – 1985. – № 3. – С. 50.
4. 15 грудня – день народження Володимира Петровича Вовкодава – відомого українського фольклориста, етнографа, краєзнавця [Електронний ресурс] // Жмеринська державна районна адміністрація : [офіц. вебсайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2Ptvlvl> (дата звернення: 06.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 17.12 – 95 років тому народилася **Лабзіна Варвара Яківна** (17.12.1926, містечко Чечельник, нині смт, райцентр Вінницької обл. – 02.01.2007 м. Київ), педіатр, заслужений лікар УРСР (1986).

Закінчила Київський медичний інститут ім. О. О. Богомольця. Впродовж 1960–2002 рр. працювала педіатром, 26 років – заступницею головного лікаря з лікувальної роботи в Дитячій спеціалізованій лікарні № 14 міста Києва (нині діагностично-лікувальний заклад «Охматдит»). Лікарня була для неї рідною домівкою та сенсом життя. З перших днів аварії на

Чорнобильській АЕС Варварі Яківні було доручено відкрити два відділення на 90 ліжок для надання медичної допомоги дітям та матерям із постраждалих районів. Протягом двох годин вона організувала відділення для прийому постраждалих та забезпечила надання спеціалізованої медичної допомоги дітям і матерям. Перебуваючи разом з чоловіком у Китаї, де він знаходився у довгостроковому відрядженні, навчилася голкорефлексотерапії, якою лікувала безпліддя, гастрит, гіпертонію, захворювання бронхів.

Останні роки життя присвятила увічненню пам'яті свого покійного чоловіка М. І. Щербаня, географа-кліматолога, професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка, підготувавши про нього низку публікацій та матеріали для музею університету.

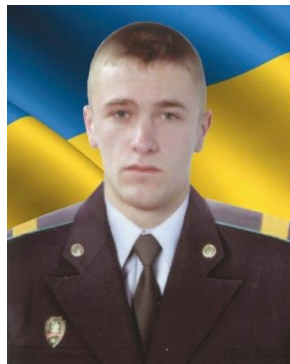
Померла від лейкозу крові. Похована на Байковому кладовищі.

Література

1. Щербань Михайло Ілліч [Електронний ресурс] : [є про Лабзіну В. Я.] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2YU6m9x> (дата звернення: 02.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 24.12 – 35 років тому народився **Соколовський Віктор Іванович** (24.12.1986, с. Озаринці Могилів-Подільського р-ну – 27.07.2014, селище Довжанське Довжанського р-ну Луганської обл.), фельдшер, старший сержант Державної прикордонної служби України.

Закінчив Могилів-Подільський медичний коледж (2006).

Служив молодшим інспектором прикордонної служби – водієм мобільної прикордонної застави «Могилів-Подільський» 24-го прикордонного загону Південного регіонального управління.

Під час бойових дій на сході України після масованого артилерійського обстрілу пункту пропуску «Довжанський» загинув із загоном прикордонників. Похований у рідному селі.

Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно). 24 серпня 2016 р. у м. Могилів-Подільський біля входу до міського парку відкрито Меморіал пам'яті героїв АТО, серед яких – портрет Віктора Соколовського. 17 червня 2015 р. на фасаді головного корпусу Могилів-Подільського медичного коледжу (вулиця Сагайдачного, 6) та 18 грудня 2015 року в с. Озаринці Могилів-Подільського р-ну на фасаді будівлі загальноосвітньої школи (вулиця Соборна, 1), де навчався В. Соколовський, йому відкриті меморіальні дошки.

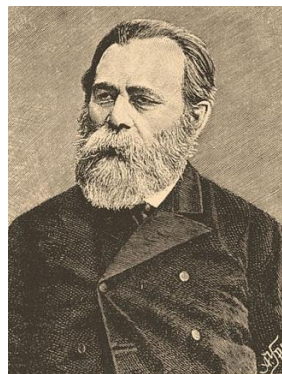
Література

1. В рідній школі увіковічили пам'ять прикордонника, який загинув під обстрілом ворожих куль : [про відкриття мемор. дошки В. Соколовському на фасаді місц. школи в с.Озаринці Могилів-Поділ. р-ну на Вінниччині] // Новини Вінниччини. – 2015. – 23 груд. – С. 11 : фот.
2. Катеринич Л. Пам'яті бойового побратима Віктора Соколовського / Л. Катеринич // Краяни. – 2020. – 2 січ. – С. 3.
3. На Вінниччині відкрили меморіальну дошку на честь героя В. Соколовського, полеглого в зоні АТО // Освіта Вінниччини. – 2015. – 10 лип. – С. 3 : фот.
3. Соколовський Віктор Іванович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2QWXcVp> (дата звернення: 05.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
4. Соколовський Віктор Іванович // Книга пам'яті МВС. Національна поліція України. Державна прикордонна служба України / А. Шевченко [та ін.] ; упоряд. О. В. Красовицький. – 2-ге вид., випр. і допов. – Харків, 2017. – С. 346–347 : кольор. фот.

25.12 – 200 років тому народився **Пінскер Леон** (13(25).12.1821 м. Томашпіль, Подільської губернії, нині Вінниччина – 09(21).12.1891, м. Одеса), лікар, філософ, ідеолог і діяч сіонізму.

У ранньому дитинстві разом з сім'єю переїхав до Одеси. Вступивши на юридичний факультет Рішельєвського ліцею, став одним із перших євреїв, які вступили до вищого навчального закладу Російської імперії. Після його закінчення йому не дозволили стати адвокатом, тому переїхав у Кишинів, де викладав російську мову в єврейській школі. Через рік вступив на медичний факультет Московського університету, який закінчив у 1848 р. Стажувався в Німеччині та Австрії. Повернувшись до Одеси, став займатися лікарською діяльністю. Учасник Кримської війни. Служив добровольцем в російській армії військовим лікарем, за що отримав медаль.

Після війни став займатися громадським життям. Був лідером сіоністського руху Ховевей Ціон. У березні 1882 р. переїхав у Західну Європу. У 1888 р. подав у відставку. Повернувся в Одесу, де збирав пожертви й допомагав бажаючим емігрувати в Палестину.

Помер в Одесі від інфаркту міокарда. У 1934 р. труну Леона Пінскера було перевезено до Палестини й поховано в м. Єрусалим.

Література

1. Леон Пінскер [Електронний ресурс] : // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2QWNC4L> (дата звернення: 0.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Пинскер Леон (13 дек. 1821г.–9 дек.1891г.) [Електронний ресурс] // Еврейский мемориал : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3jPPeK8> (дата звернення: 05.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

28.12 – 155 років тому народився **Заболотний Данило Кирилович** (16(28).12.1866, с. Чоботарка, нині с. Заболотне Крижопільського р-ну Вінницької обл. – 15.12.1929, м. Київ, похований у рідному селі), видатний епідеміолог, мікробіолог, один із засновників вітчизняної епідеміології, доктор медицини (1908), професор (1898), академік АН СРСР (1929), ВУАН (1922 ; 1928-1929 – президент).

Закінчив Новоросійський університет в Одесі (1891), Київський університет Св. Володимира (1894).

Після закінчення університету працював лікарем у Подільській губернії; впродовж 1895–1897 рр. – у Київському військовому шпиталі. У 1898 р. організував у Санкт-Петербурзькому жіночому медичному інституті першу в Росії кафедру бактеріології, очолював її до 1928 р. Водночас – ректор Одеського медичного інституту (1919-1923), де у 1920 р. заснував першу в світі кафедру епідеміології; професор Військово-медичної академії в Ленінграді (нині Санкт-Петербург; 1924–1928). Заснував у 1928 р. і став директором Інституту мікробіології та епідеміології (нині Інститут мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАНУ, м. Київ). Співзасновник Міжнародного товариства мікробіологів.

Один з основоположників епідеміології в СРСР. Учасник та керівник низки експедицій з вивчення чуми, зокрема в Індію, Аравію, Монголію, Китай. У 1918 р. очолював боротьбу з холерою в Петрограді (нині Санкт-Петербург), у 1920 р. – з висипним тифом. Вивчав збудник чуми, довів його носіїв та переносників, виявив природні вогнища, описав форми захворювання, шляхи передачі бубонної й легеневої форм, розробляв протичумні вакцини й сироватки. Довів ефективність імунізації у боротьбі з

холерою, можливість носіння її збудника здоровими людьми. Досліджував також перебіг сифілісу (розробив серологічні реакції для діагностики, описав властивості й місця перебування в організмі збудника), газової гангрені, дифтерії, черевного та висипного тифів, дизентерії, малярії, грипу.

У 1930 р. в с. Заболотне на Вінниччині створено меморіальний музей академіка. Ім'я Д. К. Заболотного носять Інститут мікробіології і вірусології НАН України, на території якого знаходиться пам'ятник вченому та Вінницький медичний коледж. Національна академія наук України заснувала премію його імені за видатні досягнення в галузі мікробіології, вірусології, епідеміології та зоології, якої автор може удостоїтися лише один раз у житті.

Література

1. Билай В. И. Даниил Кириллович Заболотный / В. И. Билай. – Киев : Наук. думка, 1987. – 126 с.
2. Бойчак М. П. Заболотный Данило Кирилович як військовий лікар / М. П. Бойчак // Сучасні інфекції. – 2002. – № 4. – С. 109–114.
3. Голяченко О. М. Данило Заболотный // Лікарі Вінниччини / О. М. Голяченко. – Тернопіль, 1999. – С. 31–37 : фот.
4. Гиммельфарб Я. К. Д. К. Заболотный, 1866–1929 / Я. К. Гиммельфарб, К. М. Гродский. – Москва : Гос. изд-во мед. лит., 1958. – 224 с.
5. Кланца П. А. Малоизвестные данные из биографии академика Д. К. Заболотного (по архивным материалам) / П. А. Кланца, О. П. Кланца, Г. С. Собчук // Микробиологический журнал. – 1990. – Т. 52, № 5. – С. 109–111.
6. Кнопов М. Ш. Выдающийся эпидемиолог и микробиолог / М. Ш. Кнопов, В. К. Тарануха // Эпидемиология и инфекционные болезни. – 2010. – № 2. – С. 56–58.

7. Мацелюх Б. П. Сторінки особової справи Д. К. Заболотного : (до 80-річчя з дня смерті) // Мікробіологічний журнал. – 2009. – Т. 71, № 6. С. 66–70.
8. Непорада В. П. Академік Д. К. Заболотний – борець за здоров'я людей / В. П. Непорада // Одеський медичний журнал. – 2000. – № 4. – С. 57–59.
9. Остапенко В. Т. Данило Заболотний, вчений і громадянин / В. Т. Остапенко, М. В. Тичинський, Л. Т. Марцінковський. – Вінниця : Південний Буг, 1996. – 48 с. : ил.
10. Пицък Н. Е. Даниил Кириллович Заболотный, 1866–1929 / Н. Е. Пицък. – Москва : Наука, 1988. – 304 с.

 29.12 – 160 років тому народився **Лане Карл Іванович** (29.12.1861, м. Дерпт, нині м. Тарту, Естонія), лектор Вінницького фармацевтичного технікуму. Викладав історію аптечної справи, аптечне рахівництво та законодавство, судову хімію, фармацію.

Література

1. Лане Карл И. // Наука и научные работники СССР : справочник / АН СССР. – Ленинград, 1928. – Ч. 6. Научные работники СССР без Москвы и Ленинграда. – С. 212.
2. Пагор В. В. Вінницький фармацевтичний технікум – перший вищий медичний навчальний заклад Поділля (20-ті рр. XX ст.) / В. В. Пагор // Освіта, наука і культура на Поділлі. – 2013. – Т. 20. – Про К. І. Лане. С. 93. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/35R5fLT>.

2021

«М. І. Пирогов у садибі Вишня».

Автор Д. Ольховський

Фото з сайту: <https://bit.ly/2R55QRB>

Я ЛИШ СТРУНА НА АРФІ УКРАЇНИ

Я лиш струна на арфі України,
Зі співом ніжним, лагідна, дзвінка.
Верба-арфістка поетеси Ліни
Мене гіллям легесенько торка.
Буває, дощик крапотить по струнах,
І я співаю з ними в унісон.
Вся Україна у піснях і лунах –
Такий уже акустики закон.
Озвалися луною Закарпаття
І Чорний ліс у Вінницькім краю...
Гуртом візьмімось, українці-браття,
І возвеличім землю ми свою!
Ось сонечко всміхається іскристо,
Де передзвін на польових вітрах.
А в небесах, як зоряне намисто,
Галактики сім'я – Чумацький Шлях.
Вітає всесвіт Україну-неню
І нас, її дітей, теж разом з нею!

Олександра Бурбело

🇺🇦 **95 років** тому (1926) у Вінниці функціонувало 6 лікарень, які мали 1234 ліжка.

Література

1. Царенко С. О. Лікарня на Замості : нарис з історії медицини Вінниччини / С. О. Царенко, О. В. Солейко, Л. П. Солейко. – Київ ; Вінниця, 1998. – С. 24.

🇺🇦 **230 років** тому народився **Вольф Фердинанд** (Христіан-Фердинанд) Богданович (Бернгардович) (1791 або середина 1790-х рр., м. Москва – 05.01.1855 (24.12.1854), м. Тобольськ), військовий лікар.

У 1822 р. призначений на посаду лікаря при польовому генерал-лікареві 2-ї армії у містечку Тульчин, нині Вінницької обл., одночасно виконував обов'язки старшого лікаря в шпиталі. Член «Союзу благоденства», Тульчинської управи Південного товариства декабристів. Заарештований 1826 року. Засуджений за 2-м розрядом, конфірмований на 20-літню каторгу, згодом термін скоротили до 10 років. На засланні займався медичною практикою. З 1852 р. служив у Тобольській тюремній лікарні.

Література

1. Вольф Христіан Фердінанд Богданович (1796-24.12.1854) // Медицина в Україні. XVIII – перша половина XIX ст. Додатковий випуск : біобібліогр. словник / авт.-упоряд. М. М. Гайдучок. – Київ, 2002. – С. 28–29.
2. Лікар-декабрист Ф. Б. Вольф / підгот. Л. Маринжа // Здоров'я України. – 2011. – Верес. (№ 17). – С. 84 : портр.
3. Усенко П. Г. Вольф Фердінанд Богданович / П. Г. Усенко // Енциклопедія історії України: Т. 1 : А-В / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; НАН України, Інститут історії України. – Київ, 2003. – С. 630.

 190 років тому народився **Яхимович Феліціан Іванович** (1831, м. Тульчин, нині Вінницької обл. – березень 1915), лікар, бальнеолог.

Закінчив із золотою медаллю Немирівську гімназію (1847), з відзнакою медичний факультет університету Св. Володимира (1855). Проходив практику в одеських шпиталях, поповнював фахову освіту в Берліні, Відні, Гейдельберзі, Італії. Після повернення додому працював лікарем у с. Вахнівці Бердичівського повіту, нині село Липовецького р-ну Вінницької обл.

Брав участь у Січневому повстанні, зокрема, допомагав переховувати поранених повстанців, за що був заарештований і засуджений на безтермінові важкі роботи в Сибіру. У 1869 р. одержав дозвіл повернутися в Україну. Працював в Одесі, де швидко знайшов собі численну клієнтуру (часто лікував безоплатно). Виконував обов'язки головного лікаря місцевого пологового шпиталю, який був створений з його співініціативи. З 1882 р. став директором Павловського притулку для безпорадних немовлят та нужденних породіль і очолював цей заклад 9 років.

Досліджував лікувальні властивості чорноморських лиманів. Відкрив першу оздоровницю на березі Куяльницького лиману (1881). Автор праць «Одеські лимани» (1884), «Лікування туберкульозу суглобів, особливо стегового суглобу, в Одесі на лимані» (1897), «Методы лиманного лечения : изд. к 25-летию существования моего лиман.-лечеб. заведения, на Куяльниц. лимане в Одессе 1882-1907 гг.» (1908).

Нагороджений орденом Св. Станіслава 3-го ступеню «за отлично усердную работу» (1880), орденом Св. Анни 3-го ступеню (1885).

Література

1. Кравченко О. В. Товариства опіки над дітьми на півдні України (друга половина XIX – початок XX ст.) / О. В. Кравченко // Записки історичного факультету. – 2013. – Вип. 23. – Про обрання Ф. І. Яхимовича директором Павлов. притулку для безпорад.

немовлят та нужден. породіль. С. 140. – Режим доступу: <https://bit.ly/3hWTjvh>.

2. Стрибульський С. Исторические записки о Немировской гимназии / С. Стрибульський. – Немиров, 1888. – Про Ф. І. Яхимовича. С. 41.
3. Яхимович (Jachimowicz) Феліціан Ян // Відомі поляки в історії Вінниччини : біогр. словник / В. Колесник. – Вінниця, 2007. – С. 896.

 165 років тому народився **Сулима Ксенофонт Платонович** (1856, Подільська губернія – 1924), лікар, судовий медик, доктор медицини (1892).

Відіграв суттєву роль у розвитку санітарно-гігієнічного (профілактичного) напрямку в медицині. Займався питаннями соціальної гігієни та екології. Очолював Товариство Подільських лікарів, був заступником голови правління Кам'янець-Подільського відділення Санкт-Петербурзького лікарського товариства взаємної допомоги, лікарським інспектором Подільської губернії.

Вивчав наслідки забруднення водойм фабричними водами і відходами виробництв, розробляв конкретні заходи для їх усунення. У 1901 р. губернський лікарський інспектор К. П. Сулима очолював Раду Київської єврейської лікарні. Був директором департаменту судової експертизи в уряді гетьмана Скоропадського.

Автор статей санітарно-гігієнічної тематики та з питань лікарської етики.

Література

1. Назаров В. Ю. Ксенофонт Платонович Сулима : к 150-летию со дня рождения / В. Ю. Назаров, Е. С. Мишин // Судебно-медицинская экспертиза. – 2007. – № 1. – С. 44–45.
2. Назаров В. Ю. Ксенофонт Платонович Сулима – организатор отечественного здравоохранения и судебно-медицинской службы / В. Ю. Назаров, Е. С. Мишин // Вестник Санкт-Петербургской

государственной медицинской академии им. И. И. Мечникова. – 2006. – № 2. – С. 196–197.

3. Сулима Ксенофонт Платонович (1856-1924) // Медицина в Україні : біобібліогр. слов. – Київ, 2012. – Вип. 2. Друга половина XIX – початок XX століття. Літери Л-С. – С. 99–300. – (Медична біографістика).
4. Сулима К. П. Несчастные случаи с рабочими в свекло-сахарных заводах и меры предупреждения их : (материалы к фаб. гигиене) / [соч.] д-ра К. П. Сулимы, Каменец.-Подол. врач. инспектора. – [Санкт-Петербург] : тип. Э. Арнольда, ценз. 1894. – 66 с.
5. Ціборовський О. М. Київська єврейська лікарня як зразок закладу громадської медицини : [у 1901 р. губерн. лікар інспектор Сулима К. П. – голова Ради лікарні] / О. М. Ціборовський, В. М. Сорока // Україна. Здоров'я нації. – 2016. – № 3. – С. 101. Електрон. версія. – Режим доступу <https://bit.ly/3btZ5Cq>.

 160 років тому (**1861**) після звільнення з посади попечителя Київського навчального округу, видатний хірург і анатом **М. І. Пирогов оселився в садибі Вишня** (нині у межах Вінниці). Вишенський період для вченого був одним з найбільш творчих. Тут Микола Іванович написав низку наукових праць, які обезсмертили його ім'я: «Военно-врачебное дело и частная помощь на театре войны в Болгарии и в тылу действующей армии в 1877-1878 гг.», «Начала всеобщей военно-полевой хирургии» та «Дневник старого врача». У своєму маєтку в с. Вишня лікар-гуманіст створив першу на Поділлі сільську лікарню, побудував аптеку. На багатьох його рецептах зустрічалася позначка «pro pauper» (для бідного). Ліки за такими рецептами відпускали в пироговській аптеці безкоштовно. Боровся з безграмотністю і пияцтвом на селі. До лікаря у с. Вишню йшли хворі з усієї України, а також із Петербурга, Москви, Поволжя, Уралу... Понад 200 складних операцій здійснив у селі геніальний хірург і жодного разу не спостерігав

важких ускладнень. Професор В. А. Оппель стверджував: «...далі за його [Пирогова] сільські результати ніхто не йшов і не міг іти». У с. Вишні М. Пирогов займався вирощуванням лікарських рослин, квітів, винограду, селекцією зернових культур. Власноруч доглядав за прекрасним садом, посадив понад 2000 фруктових дерев. Нині на території колишнього маєтку М. Пирогова у Вінниці діє Національний музей-садиба, до складу якого входять будинок вченого, аптека, родинна церква-усипальниця, над якою споруджено цегляну церкву з дзвіницею, меморіальний парк, де й досі ростуть дві пишні красуні-ялини, посаджені руками великого хірурга.

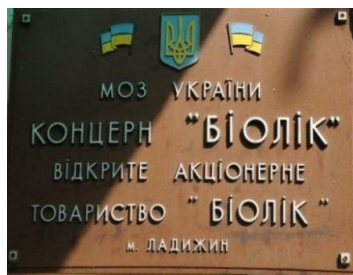
Література

1. Кульчицкий К. И. Н. И. Пирогов в усадьбе Вишня / К. И. Кульчицкий, П. А. Кланца, Г. С. Собчук. – Киев : Здоров'я, 1981. – 104 с.
2. Николай Иванович Пирогов в усадьбе Вишня. – Санкт-Петербург : Воен.-мед. акад., 2000. – 16 с. : ил.
3. Собчук Г. С. Золотая осень Н. И. Пирогова : жизнь и деятельность Н. И. Пирогова в усадьбе Вишня / Г. С. Собчук, П. А. Кланца, О. П. Кланца. – Винница : Консоль, 2005. – 160 с.
4. Юркова О. Не заросте стежка в садибу Вишня / О. Юркова // РІА. – 2004. – 21 лип. – С. 5.

 145 років з часу створення (1876)

концерну «Біолік» – фармацевтичного підприємства у м. Ладижин на Вінниччині. Саме тоді на березі річки Сільниці було засновано винокурний завод з виробництва зернового спирту, який став основою

сучасного концерну, до складу якого входить концерн «Біолік». На фармацевтичному ринку України підприємство працює з 1996 р. Нині це потужне підприємство ПрАТ «Біолік», до складу

якого входять виробництво «БіН», що виробляє лікарські препарати і виробництво «Біосинтез», що виробляє продукцію мікробіологічного синтезу. Підприємство спеціалізується на випуску генеричних лікарських засобів і на випуску оригінальних комплексних фітопрепаратів. Виробництво лікарських засобів виконується на двох виробничих лініях, які дають можливість проводити фасування від 50 мл до 500 мл. Виробництво спиртових настоек, бальзамів, рідких екстрактів мають закінчений цикл: від настоювання і екстрагування, відстоювання, фільтрації до фасування готового продукту. Спиртові настойки від компанії «Біолік»: заліза сахарат (залізне вино), екстракт родіоли рідкий, настійка Бероз, простолад, меркурід, бальзам Вігор; настійки валеріани, глоду, пустирника, півонії, календули та ін. Уся продукція виробляється на сучасному обладнанні кваліфікованими фахівцями з дотриманням усіх сучасних норм праці а також естетики та гігієни. Контроль готової продукції виконується акредитованою лабораторією бюро технічного контролю. Стратегічною метою підприємства є впровадження системи якості, яка відповідає стандартам GMP. У практичній діяльності застосовують препарати виробництва ПАТ «Біолік», що містять алкалоїди, серцеві глікозиди, флавоноїди, органічні кислоти тощо.

Концерн удостоєно почесної європейської нагороди «Золота медаль», нагороджено Почесним дипломом лауреата Міжнародного Рейтингу популярності і якості товарів та послуг «Золота Фортуна» і «Кришталевий Ріг Достатку» (2000), в 2001 р. – міжнародним дипломом «Підприємство XXI століття» з врученням нагороди «Срібний дельфін» (2001). У 2002 р. за високу якість та конкурентоспроможність лікувального фітобальзаму «Вігор» підприємство нагороджено дипломом загальнонаціонального конкурсу «Вища проба» в номінації «За збереження народних традицій».

Література

1. Концерн «Біолік» // Алкоголь і тютюн. – 2000. – № 2/3. – С. 24–25. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/30yBU5V>.
2. Бажан Л. П. Ладизинський спиртовий завод : [історія заводу. Засн. 1876 р.] / Л. П. Бажан // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2016. – Т. 16 : Куз-Лев. – С. 447–448. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3i99G7M>.
3. Маніленко П. Краща компанія ХХІ століття : [міжнар. орг. незалежн. експертів визнала Ладизин. концерн «Біолік» кращим в світі] / П. Маніленко // Вінницька газета. – 2003. – 6 лют.
4. Медведєва І. Бальзам Бітнера виготовляють у Ладизині / І. Медведєва // Вінниччина. – 2010. – 10 лют. : фот.
5. Про компанію // ПрАТ Біолік: виробництво лікарських засобів, медикаменти оптом, фармацевтичне виробництво : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3oMdj7P> (дата звернення: 02.11.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
6. Сандул П. Петро Сандул: «За будь-яких обставин будемо рухатись уперед» : [про труд. шлях концерну «Біолік»] / П. Сандул // Губернатор. – 2002. – № 12. – С. 98 : фот.

 125 років тому (1896) у Жмеринці губернське земство розпочало **будівництво загальногубернської гінекологічної лікарні** на 35 ліжок (10 акушерських і 25 гінекологічних). Тоді було закладено перший камінь у підвалини лікарні. Будівництво очолив лікар Михайло Платонович Зарінський, випускник медичного факультету Казанського університету.

Література

1. Комунальній установі «Жмеринська центральна районна лікарня» виповнилося 110 років [Електронний ресурс] // Управління закладом охорони здоров'я. – 2015. – Листоп. (№ 11) : [Електронний журнал]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://egolovlikar.mcfr.ua/472499> (дата звернення: 02.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 110 років тому народився **Стаховський Лев Миколайович** (1911, м. Вінниця – 1968, м. Каракас, Венесуела), лікар-оториноларинголог, громадський діяч, син лікаря й громадсько-політичного діяча Миколи Ананійовича Стаховського.

Закінчив Карловий університет у Празі, працював лікарем у Чехословаччині. З 1947 р. – у Венесуелі (м. Каракас). Автор праць з оториноларингології, переважно з туберкульозу гортані. Дійсний член Наукового товариства імені Шевченка. Був засновником і першим головою Української Громади у Каракасі. Автор низки публіцистичних праць.

Література

1. Стаховський Лев Миколайович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/31hcb2u> (дата звернення: 20.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 110 років тому (1911) Д. К. Заболотний вперше виділив від дикого гризуна – тарбагана культуру збудника чуми і підтвердив таким чином свою гіпотезу про те, що дикі гризуни (ховрахи, тарбагани) є носіями чумного мікроба в природі; встановив шляхи передачі бубонної і легеневої чуми; довів лікувальний ефект протичумної сироватки.

Література

1. Грандо О. А. Визначні імена в історії української медицини / О. А. Грандо. – Київ : Тріумф, 1997. – 336 с. : іл. – Про виділення Д. К. Заболотним від дикого гризуна – тарбагана культури збудника чуми. С. 327.

 95 років тому (1926) в Погребищі була відкрита перша на Україні **санітарно-бактеріологічна лабораторія** з клінічним відділенням (завідувач Зак Петро Давидович).

Література

1. Історична довідка // Комунальне підприємство «Погребищенська центральна районна лікарня» Погребищенської районної : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Погребище, 2019–2020. – Режим доступу: <https://bit.ly/2DBFunj> (дата звернення: 07.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 85 років тому народився **Булочник Юхим Давидович** (1936, м. Вінниця), фізіолог, доктор медичних наук (1982).

Закінчив лікувальний факультет Ростовського медичного інституту (1960). Працював головним лікарем Звірівського р-ну Ростовської області. З 1963 р. – в Центральній науково-дослідній лабораторії Ростовського медичного інституту. Одночасно з 1981 р. викладав курс сексопатології в Ростовському медичному інституті. З 1982 р. працював лікарем-андрологом в поліклініці Ростовської обласної клінічної лікарні.

Напрямки наукових досліджень: питання патогенезу опікового шоку, дослідження фізіологічних реакцій організму людини і тварин на високотемпературні умови життя. Автор понад 100 наукових праць, авторських свідоцтв на 2 винаходи і 17 раціоналізаторських пропозицій.

Література

1. Гонтмахер М. А. Евреи на донской земле. : история, факты, биографии / М. А. Гонтмахер. – Изд. 2-е, испр. и доп. – Ростов-на-Дону : Ростиздат, 2007. – 857 с. – Про Ю. Д. Булочника. С. 324.
2. Развитие Ростовской школы патофизиологов : [є про Ю. Д. Булочника] // Ростовская научная школа патофизиологов. – Ростов-на-Дону, 2012. – С. 110. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://bit.ly/3j3Xs0I>.

 75 років тому (1946) препарат **стрептоміцин**, створений групою науковців на чолі з З. А. Ваксманом, уродженцем Вінниччини, почали широко використовувати у всьому світі. Завдяки йому було збережено життя сотень мільйонів людей. В 1952 р. З. А. Ваксман отримав Нобелівську премію «...за відкриття стрептоміцину, першого антибіотика, ефективного проти туберкульозу».

Література

1. Стрептоміцин [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/3bxK3LK> (дата звернення: 07.08.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 75 років тому (1946) наказом начальника Південно-Західної залізниці заснована **Залізнична лікарня станції Вінниця**. У 1947–1950 рр. для лікарні спорудили нову двоповерхову будівлю на вулиці Коцюбинського зі стаціонаром із хірургічним, терапевтичним та дитячим відділеннями. Наказом начальника Південно-Західної залізниці в 1950 р. лікарня отримала статус клінічної – Вузлова клінічна лікарня станції Вінниця. 24 квітня 2015 р. вона перейшла у власність м. Вінниці, а 25 вересня 2015 р. на сесії Вінницької міської ради депутати одноголосно затвердили зміни до Статуту державного закладу «Вузлова клінічна лікарня Вінниця Південно-Західної залізниці», згідно якого вона була переіменована в Міську клінічну лікарню № 2.

7 листопада 2017 р. відповідно до наказу МОЗ України № 1380 Міська клінічна лікарня №2 реорганізована в Університетську клініку, яка наразі є лікувально-навчально-науковим підрозділом ВНМУ ім. М. І. Пирогова.

Література

1. Солейко О. Вузлова клінічна лікарня станції Вінниця: від ювілею до ювілею.../ О. Солейко, Н. Шуткевич, С. Царенко // Вінниц. газета. – 2012. – 2 черв. (№ 49). – С. 7–8 : фот.

2. Історія університетської клініки // Університетська клініка : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2F5wEyR> (дата звернення: 07.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 75 років тому (1946) було відкрито поліклініку ім. Кірова на Старому місті у Вінниці, нині комунальне некомерційне підприємство **«Вінницька міська клінічна лікарня № 3»**, яка надає планову висококваліфіковану медичну допомогу вторинного рівня мешканцям міста. На даний час до складу лікарні входять відділення: амбулаторно-діагностичне, геріатричне, терапевтичне (на його базі розташована кафедра внутрішньої медицини № 3 та кафедра клінічної фармації і клінічної фармакології ВНМУ ім. М. І. Пирогова), «Міський центр мікрохірургії ока» та «Хоспіс».

Література

1. Історія лікарні [Електронний ресурс] // Вінницька міська клінічна лікарня № 3 : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Вінниця, 2012–2020. – Режим доступу: <https://bit.ly/3jMCIAq> (дата звернення: 05.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.
2. Кривов'яз О. Л. Змінити імідж лікарні, або рецепт успіху лікарні на Старому місті : [бесіда з голов. лікарем Вінниц. клінічної лікарні № 3 О. Л. Кривов'язом] / О. Л. Кривов'яз ; бесіду вела А. Купренюк // Подільська медична газета. – 2009. – 30 січ. (№ 3). – С. 4 : фот.

 60 років тому (1961) були побудовані лікарні в селах Степанки та Спиченці Погребищенського р-ну на Вінниччині (кожна на 25 ліжок).

Література

1. Історична довідка // Комунальне підприємство «Погребищенська центральна районна лікарня» Погребищенської районної ради : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Погребище, 2019–2020. – Режим доступу: <https://bit.ly/2DB>

 55 років тому (1966) відкрито санаторій «Березовий гай» у м. Хмільник Вінницької області. Санаторій спеціалізується на лікуванні захворювань хребта, суглобів, гриж міжхребцевих дисків, захворювань серцево-судинної, нервової систем та шкіри.

Література

1. «Березовий гай» – санаторна перлина курорту Хмільник // 33-й канал. – 2008. – 28 трав. – С. 21.
2. Запрошує «Березовий гай» // Життєві обрії. – 2006. – 7 жовт.
3. Санаторій «Березовий гай» // Славетна Вінниччина. Вип.1. – Київ, 2006. – С. 91
4. Санаторно-реабилитационный центр матери и ребенка «Березовая роща» // Гольденберг Н. Я. Лечение, реабилитация, отдых на курорте Хмельник / Н. Я. Гольденберг. – Киев, 2000. – С. 43–44.

 50 років тому (1971) відкрито лікарню № 4 у м. Вінниці. Значний ріст міста у повоєнний час, пов'язаний зі вступом в дію багатьох промислових підприємств, а також заселення великого житлового масиву «Вишенька», зумовили необхідність побудови нової клінічної лікарні. 22 березня 1971 р. у хірургічне відділення лікарні поступив перший хворий. З 2018 р. – комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 4 м. Вінниці». В Центрі надається первинна медична допомога дорослим та дітям, в закладі та за місцем проживання лікарями загальної практики (сімейними лікарями), дільничними терапевтами, дільничними педіатрами. В закладі створено 7 амбулаторій ЗПСМ. Працюють 2 пункти невідкладної медичної допомоги, які

забезпечують надання невідкладної допомоги хронічним хворим. У центральному приміщені на вул. Замостянська, 18 надають консультації фахівці вузького профілю: хірург, травматолог, невропатолог, невропатолог дитячий.

Література

1. Рудавка С. І. Вінницька міська клінічна лікарня № 4 / С. І. Рудавка // Тези доп. десятої Вінниц. обл. іст.-краєзнав. конф., 6 верес. 1991 р. – Вінниця, 1991. – С. 85–86.
2. Рудавка С. 4-й міській клінічній лікарні – 20 років / С. Рудавка, О. Приходський // Молодий медик. – 1991. – 5 квіт. (№ 12). – С. 1.
2. Про нас [Електронний ресурс] // ЦПМСД № 4 : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Вінниця, 2018– . – Режим доступу: <https://bit.ly/35hlilQ> (дата звернення: 06.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

 25 років тому **(1996)**

розпорядженням голови Вінницької обласної державної адміністрації до 10-річчя з дня аварії на Чорнобильській АЕС на базі обласної клінічної лікарні № 2 засновано **Вінницький**

обласний спеціалізований клінічний диспансер радіаційного захисту населення. Нині комунальне некомерційне підприємство «Вінницький обласний спеціалізований клінічний диспансер радіаційного захисту населення Вінницької обласної Ради» – провідна установа з надання висококваліфікованої діагностично-лікувальної та консультативної допомоги хворим, постраждалим від Чорнобильської катастрофи та особам, які захворіли внаслідок радіаційного впливу з інших причин.

Література

1. Вінницький обласний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення [Електронний ресурс] // Управління спільної

комунальної власності територіальних громад Вінницької області : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2GB61lO> (дата звернення: 04.09.2020), вільний. – Назва з титул. екрана.

2. Головащенко О. Ми живемо під час катастрофи : [про роботу обл. спеціаліз. диспансеру радіац. захисту населення] / О. Головащенко // Вінницька газета. – 2006. – 26 квітня. – С. 2.
3. Маніленко П. Тут працюють професіонали : [про досвід роботи хірургів обл. диспансеру радіац. захисту населення] / П. Маніленко // Вінниччина. – 2003. – 13 черв.
4. 30-ті роковини катастрофи на ЧАЕС відзначили у ВОСКДРНЗ : [Вінниц. спеціаліз. клін. диспансер радіац. захисту населення став базою для проведення XXIII наук.-практ. конф. «Чорнобиль – біль України», присвяч. 30-річчю катастрофи] // Вінниччина медична. – 2016. – Квіт. (№ 4). – С. 2

Всесвітні дні та професійні свята

30 січня	Всесвітній день допомоги хворим на проказу
4 лютого	Всесвітній день боротьби проти раку
6 лютого	Міжнародний день нетерпимого ставлення до операцій, які калічать жіночі статеві органи
9 лютого	Міжнародний день стоматолога
11 лютого	Всесвітній день хворого
15 лютого	Всесвітній день онкохворої дитини
28 лютого	Всесвітній день рідкісних захворювань
1 березня	Всесвітній день імунітету
6 березня	Всесвітній день боротьби з глаукомою
12 березня	Міжнародний день сну
20 березня	Всесвітній день здоров'я ротової порожнини
21 березня	Міжнародний день людини з синдромом Дауна
24 березня	Всесвітній день боротьби із захворюванням на туберкульоз День фтизіатра
27 березня	Міжнародний день нефролога
2 квітня	Всесвітній день розповсюдження знань про аутизм
7 квітня	Всесвітній день здоров'я
11 квітня	Всесвітній день боротьби з хворобою Паркінсона
17 квітня	Всесвітній день боротьби з гемофілією
23 квітня	Всеукраїнський день психолога
25 квітня	Всесвітній день боротьби проти малярії Міжнародний день ДНК
28 квітня	Всесвітній день охорони праці
5 травня	Всесвітній день акушерки Міжнародний день боротьби за права інвалідів

6 травня	Міжнародний день без дієт
8 травня	Міжнародний день Червоного Хреста і Червоного Півмісяця
12 травня	Всесвітній день медичних сестер
	Міжнародний день запобігання синдрому хронічної втоми
15 травня	День науки в Україні
16 травня	День пам'яті померлих від СНІДу
17 травня	Всесвітній день боротьби з артеріальною гіпертонією
	День пульмонолога
19 травня	Всесвітній день боротьби з гепатитом
20 травня	Всесвітній день травматолога
23 травня	Міжнародний день по викоріненню акушерських свищів
26 травня	Міжнародний день розсіяного склерозу
30 травня	Всесвітній день боротьби проти астми і алергії
31 травня	Всесвітній день без тютюну
13 червня	Міжнародний день поширення інформації про альбінізм
14 червня	Всесвітній день донора крові
20 червня	День медичного працівника
	День ВНМУ ім. М. І. Пирогова
26 червня	Міжнародний день боротьби проти зловживання наркотиками та їх незаконного обігу
	День винахідника і раціоналізатора
4 липня	День судового експерта
25 липня	День зубного техніка
28 липня	Всесвітній день боротьби з гепатитом
1-7 серпня	Всесвітній тиждень підтримки грудного вигодовування

6 серпня	Міжнародний день «Лікарі світу за мир»
8 серпня	Міжнародний день офтальмології
9 серпня	День святого Пантелеймона Цілителя
13 серпня	Всесвітній день шульги
1 вересня	День знань
10 вересня	Всесвітній день запобігання самогубствам
11 вересня	Всесвітній день надання першої медичної допомоги День фізичної культури і спорту України
15 вересня	Всесвітній день боротьби з лімфомами
18 вересня	День винахідника і раціоналізатора України День фармацевтичного працівника України
26 вересня	Міжнародний день глухих Всесвітній день контрацепції
28 вересня	Всесвітній день боротьби проти сказу
29 вересня	Всесвітній день серця День оториноларинголога
1 жовтня	Міжнародний день людей похилого віку День ветерана День геронтолога Всесвітній день посмішки
2 жовтня	Всесвітній день стомованих хворих День уролога
3 жовтня	Український День вчителя (День працівників освіти чи День освітянина)
4 жовтня	Міжнародний день лікаря
5 жовтня	Всесвітній день вчителя День вчителя
9 жовтня	Всесвітній день хоспісів та паліативної допомоги
10 жовтня	День працівників державної санітарно-епідеміологічної служби Всесвітній день психічного здоров'я

12 жовтня	Всесвітній день боротьби з артритом
14 жовтня	Всесвітній день зору
15 жовтня	Всеукраїнський день боротьби із захворюванням на рак молочної залози
	Всесвітній день миття рук
	Міжнародний день білої тростини
16 жовтня	Всесвітній день анестезіолога-реаніматолога
	День алерголога
20 жовтня	Всесвітній день профілактики остеопорозу
29 жовтня	Всесвітній день боротьби з інсультом
	Міжнародний день псоріазу
10 листопада	Всесвітній день науки
12 листопада	Всесвітній день боротьби з пневмонією
13 листопада	Міжнародний день сліпих
14 листопада	Всесвітній день боротьби проти діабету
	Міжнародний день логопеда
17 листопада	Міжнародний день відмови від куріння
	Всесвітній день недоношених дітей
	Всесвітній день боротьби проти ХОЗЛ
1 грудня	Всесвітній день боротьби зі СНІДом
	День невролога
3 грудня	Міжнародний День людей з інвалідністю
11 грудня	Всесвітній день хворого на бронхіальну астму

Іменний покажчик ювілярів 2021 року

Аксельрод Лідія Борисівна.....	35
Барабой Вілен Абрамович.....	103
Блюгер Анатолій Федорович.....	61
Брагар Михайло Семенович.....	42
Булочник Юхим Давидович.....	130
Бурдига Федір Васильович.....	37
Вайнберг Борис Григорович.....	57
Вайнберг Йосип Мойсейович.....	74
Вашеняк Віталій Петрович.....	87
Верба Андрій В'ячеславович.....	92
Веркентін Вікторія-Марія.....	20
Вовкодав Володимир Петрович.....	112
Войцеховський Валерій Григорович.....	73
Вольф Фердинанд (Христіан-Фердинанд) Богданович (Бернгардович).....	122
Гаккебуш Валентин Михайлович.....	7
Гейнісман Яков Ісакович.....	82
Говард Джон.....	85
Годлевський Леонід Семенович.....	93
Гроссман Григорій Ісакович.....	19
Губинський Арон Мойсейович.....	53
Дарашкевич (Дорошкевич) Леон Людвигович..	33
Демченко Іван Олександрович.....	15
Депешко Іларіон Трофимович.....	97
Дубровський Іоанн Георгійович.....	71
Заболотний Данило Кирилович.....	117
Западнюк Віталій Гнатович.....	51
Караваєв Володимир Опанасович.....	64
Корчинський Володимир Станіславович.....	91
Косенко Анатолій Федорович.....	36
Лабзіна Варвара Яківна.....	113

Люля Ігор Іванович.....	29
Матасар Ігнат Тимофійович.....	10
Мельничук Павло Володимирович.....	89
Менюк Станіслав Петрович.....	16
Мотрич Микола Семенович.....	98
Никула Тарас Денисович.....	6
Новицький Григорій Олександрович.....	69
Пінскер Леон.....	116
Подольський Тодосій (Феодосій) Дмитрович...	75
Рафалович Артемій Олексійович.....	108
Рішаві Людвіг Альбертович.....	86
Сандул Петро Пилипович.....	60
Сидорук Федір Фаустович.....	88
Синельников Рафаїл Давидович.....	76
Совінський Леонард.....	104
Соколовський Віктор Іванович.....	114
Сочинський Ростислав.....	18
Стаховський Лев Миколайович.....	129
Сулима Ксенофонт Платонович.....	124
Чухрієнко Неоніла Дмитрівна.....	43
Шаплавський Микола Володимирович.....	63
Шимонович-Рудницька Галина Іоанікіївна.....	52
Шкурлатовський Віктор Миколайович.....	105
Шпак Володимир Якович.....	99
Шулянський Юхим Федотович.....	14
Щепанський Олег Володимирович.....	78
Яковенко (Нужная) Євгенія Євлампіївна.....	23
Яницький Олександр Миколайович.....	46
Яновський Давид Наумович.....	107
Ярославська-Огієнко Марія Іванівна.....	11
Яхимович Феліціан Іванович.....	123

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Січень.....	4
Лютий.....	12
Березень.....	27
Квітень.....	31
Травень.....	40
Червень.....	49
Липень.....	58
Серпень.....	67
Вересень.....	80
Жовтень.....	95
Листопад.....	101
Грудень.....	110
2021 рік.....	120
Всесвітні дні та професійні свята.....	136
Іменний покажчик ювілярів 2021 року.....	140

ДЛЯ НОТАТОК